

แผนยุทธศาสตร์ กระบวนการยุติธรรม ระดับจังหวัด จังหวัดนครราชสีมา

(พ.ศ. 2570 – 2572)

คำนำ

แผนยุทธศาสตร์กระบวนการยุติธรรมระดับจังหวัด จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2570-2572 จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางการขับเคลื่อนกลไกคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมระดับจังหวัด (กพยจ.) ที่จะสามารถนำไปขอความเห็นชอบบรรจุในแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด โดยสถาบันอุดมศึกษาคือมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิตซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาในระดับพื้นที่เป็นผู้จัดทำและนำเสนอหรือให้ข้อมูลสนับสนุนในการประชุม กพยจ. ได้ หรือนำร่างแผนยุทธศาสตร์กระบวนการยุติธรรมระดับจังหวัดเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับมอบหมาย ในฐานะประธานคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมระดับจังหวัด (กพยจ.) เพื่อทราบเป็นแนวทางการขับเคลื่อนกลไก กพยจ. ต่อไป

ซึ่งแผนยุทธศาสตร์กระบวนการยุติธรรมระดับจังหวัดนี้สามารถใช้เป็นกรอบแนวทางในการกำหนดเป้าหมายและทิศทางการดำเนินงานบูรณาการของหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องด้านกระบวนการยุติธรรมในจังหวัดนครราชสีมา มีการเสริมสร้างการบูรณาการระหว่างส่วนราชการของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรมเขตพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา และภาคส่วนอื่นๆ ให้สามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการอำนวยความสะดวกยุติธรรมตามนโยบายและแผนของหน่วยงาน รวมถึงการติดตามประเมินผลการดำเนินงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ

ภายในเล่มประกอบด้วย สถานการณ์ในมิติงานยุติธรรม หรือการอำนวยความสะดวกยุติธรรมในพื้นที่และสถิติปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และการวิเคราะห์กลยุทธ์ ทั้งปัจจัยภายในประกอบด้วยจุดแข็ง (S : Strength) และจุดอ่อน (W : Weakness) ปัจจัยภายนอกประกอบด้วยโอกาส (O : Opportunities) และอุปสรรค (T : Threats) แล้วนำมาทำการวิเคราะห์กลยุทธ์ด้วยวิธีการ TOWS Matrix จนได้ 4 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์เชิงรุก (SO Strategies) กลยุทธ์เชิงพัฒนา (WO Strategies) กลยุทธ์ป้องกันเชิงรับ (ST Strategies) และกลยุทธ์ป้องกันเชิงประคองหรือถอย (WT Strategies) และทำการวิเคราะห์ตัวชี้วัด ตามแนวคิด OKR (Objective and Key Results) ทำให้ได้ยุทธศาสตร์กระบวนการยุติธรรม จังหวัดนครราชสีมาที่ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ (Missions) ประเด็นยุทธศาสตร์ 5 ประเด็นยุทธศาสตร์ ได้โครงการสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ งบประมาณ แหล่งงบประมาณที่จะใช้ในการขับเคลื่อน รวมทั้งได้กลไกการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน สุดท้ายทำให้ได้แนวทางการเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาจังหวัด จังหวัดนครราชสีมา

เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนงานด้านการอำนวยความสะดวกยุติธรรมในระดับจังหวัดให้มีประสิทธิภาพตอบสนองความต้องการของประชาชน ทั้งนี้ได้รับความร่วมมือจากทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม หน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้องในการจัดตั้งคณะทำงาน ทำให้การจัดทำแผนยุทธศาสตร์กระบวนการยุติธรรมระดับจังหวัด จังหวัดนครราชสีมาสำเร็จลุล่วงด้วยดี ซึ่งผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนยุทธศาสตร์กระบวนการยุติธรรมระดับจังหวัด จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ.2570-2572 เล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อทุกหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้งานในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ค
บทที่ 1 สถานการณ์ในมิตินงานยุติธรรม หรือการอำนวยความสะดวกยุติธรรมในพื้นที่และสถิติปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง	1
1.1 มิตินงานบริหารงานที่ 1 การสร้างความเป็นธรรมตามกฎหมาย	1
1) เป้าหมายที่ 1 การมีกฎหมายที่ดี (จำเป็น ทันสมัย สอดคล้องกับบริบทของสังคม)	1
2) เป้าหมายที่ 2 การบังคับใช้กฎหมายตามเจตนารมณ์	3
3) เป้าหมายที่ 3 การสร้างวัฒนธรรมเคารพกฎหมาย	5
1.2 มิตินงานบริหารงานที่ 2 การพัฒนากระบวนการยุติธรรมตามมาตรฐานสากล	6
1) เป้าหมายที่ 1 การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างรวดเร็ว ทัวถึงและเท่าเทียม	6
2) เป้าหมายที่ 2 การใช้มาตรการที่หลากหลายในการยุติข้อพิพาท	9
3) เป้าหมายที่ 3 การปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดบนหลักสิทธิมนุษยชน	10
1.3 มิตินงานบริหารงานที่ 3 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการบริหารงานยุติธรรม	11
1) เป้าหมายที่ 1 การยกระดับกลไกการทำงานเชิงเครือข่าย	11
2) เป้าหมายที่ 2 การบริหารงานยุติธรรมตามหลักธรรมาภิบาล	12
3) เป้าหมายที่ 3 การเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลและเทคโนโลยี	13
บทที่ 2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และการวิเคราะห์กลยุทธ์	17
2.1 ปัจจัยภายใน	17
1) จุดแข็ง (S : Strength)	17
2) จุดอ่อน (W : Weakness)	18
2.2 ปัจจัยภายนอก	19
1) โอกาส (O : Opportunities)	19
2) อุปสรรค (T : Threats)	20
2.3 การวิเคราะห์กลยุทธ์ด้วยวิธีการ TOWS Matrix	22
1) กลยุทธ์เชิงรุก (SO Strategies)	22
2) กลยุทธ์เชิงพัฒนา (WO Strategies)	23
3) กลยุทธ์ป้องกันเชิงรับ (ST Strategies)	24
4) กลยุทธ์ป้องกันเชิงประคองหรือถอย (WT Strategies)	25

เรื่อง	หน้า
2.4 การวิเคราะห์ตัวชี้วัด ตามแนวคิด OKR (Objective and Key Results)	26
บทที่ 3 ยุทธศาสตร์กระบวนการยุติธรรม จังหวัดนครราชสีมา	31
3.1 วิสัยทัศน์	31
3.2 พันธกิจ (Missions)	31
3.3 ประเด็นยุทธศาสตร์	31
3.4 รายละเอียดยุทธศาสตร์	31
3.4.1 ยุทธศาสตร์ที่ 1	31
3.4.2 ยุทธศาสตร์ที่ 2	32
3.4.3 ยุทธศาสตร์ที่ 3	33
3.4.4 ยุทธศาสตร์ที่ 4	33
3.4.5 ยุทธศาสตร์ที่ 5	34
3.5 โครงการสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ งบประมาณ แหล่งงบประมาณที่จะใช้ ในการขับเคลื่อน	34
3.6 กลไกการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน	35
บทที่ 4 แนวทางการเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาจังหวัด จังหวัดนครราชสีมา	37

บทที่ 1

สถานการณ์ในมิตินานยุติธรรม หรือการอำนวยความสะดวกยุติธรรมในพื้นที่ และสถิติปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

มิตินานการบริการงานที่ 1 การสร้างความเป็นธรรมตามกฎหมาย

เป้าหมายที่ 1 การมีกฎหมายที่ดี (จำเป็น ทันสมัย สอดคล้องกับบริบทของสังคม)

เป้าหมายที่ 2 การบังคับใช้กฎหมายตามเจตนารมณ์

เป้าหมายที่ 3 การสร้างวัฒนธรรมเคารพกฎหมาย

มิตินานการบริการงานที่ 2 การพัฒนากระบวนการยุติธรรมตามมาตรฐานสากล

เป้าหมายที่ 1 การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างรวดเร็ว ทั่วถึงและเท่าเทียม (Inclusive justice)

เป้าหมายที่ 2 การใช้มาตรการที่หลากหลายในการยุติข้อพิพาท

เป้าหมายที่ 3 การปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดบนหลักสิทธิมนุษยชน

มิตินานการบริการงานที่ 3 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการบริการงานยุติธรรม

เป้าหมายที่ 1 การยกระดับกลไกการทำงานเชิงเครือข่าย

เป้าหมายที่ 2 การบริการงานยุติธรรมตามหลักธรรมาภิบาล

เป้าหมายที่ 3 การเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลและเทคโนโลยี

1.1 มิตินานการบริการงานที่ 1 การสร้างความเป็นธรรมตามกฎหมาย

มิตินานการบริการงานที่ 1 การสร้างความเป็นธรรมตามกฎหมาย ประกอบด้วย 3 เป้าหมาย ดังนี้ เป้าหมายที่ 1 การมีกฎหมายที่ดี (จำเป็น ทันสมัย สอดคล้องกับบริบทของสังคม) เป้าหมายที่ 2 การบังคับใช้กฎหมายตามเจตนารมณ์ และเป้าหมายที่ 3 การสร้างวัฒนธรรมเคารพกฎหมาย

1) เป้าหมายที่ 1: การมีกฎหมายที่ดี (จำเป็น ทันสมัย สอดคล้องกับบริบทของสังคม)

ปัญหาและความท้าทายเกี่ยวกับกฎหมายที่ยังไม่ครอบคลุมหรือทันสมัยต่อบริบททางสังคมและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป รวมถึงข้อจำกัดของกฎหมายในระดับท้องถิ่นที่ส่งผลกระทบต่อสิทธิของประชาชน

สภาพปัญหาและข้อจำกัดของกฎหมาย

1. กฎหมายไม่ครอบคลุมอาชญากรรมดิจิทัล กฎหมายปัจจุบันยังไม่ครอบคลุมถึงการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับดิจิทัล เช่น การฟอกเงินผ่านคริปโตเคอร์เรนซีและการค้ามนุษย์ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ ซึ่งศูนย์ปฏิบัติการคดีพิเศษ (DSI) ระบุว่าต้องมีการออกกฎหมายเพื่อแก้ปัญหาหลังจากที่เกิดการกระทำความผิดไปแล้ว

2. ใช้กฎหมายหลายฉบับประกอบกันในการดำเนินคดี การกระทำความผิดบางเรื่องต้องใช้กฎหมายหลายฉบับประกอบกัน ทำให้เกิดความซับซ้อนในการดำเนินคดี

3. ข้อจำกัดในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดต่างชาติ/ต่างประเทศ กฎหมายยังไม่มีกลไกที่ชัดเจนในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดที่เป็นชาวต่างชาติหรืออยู่ในต่างประเทศ

4. การขอพยานหลักฐานจากแพลตฟอร์มต่างชาติ ไม่มีความร่วมมือกับระหว่างประเทศเพียงพอ ในการขอพยานหลักฐานจากแพลตฟอร์มต่างชาติ (เอกชน)

5. กฎหมายกำหนดระยะเวลาในกระบวนการยุติธรรม การขยายระยะเวลาในกระบวนการยุติธรรมอาจถูกมองว่าเป็นการประทุมิชอบ และอาจทำให้เกิดการเอาผิดต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

6. ศูนย์ยุติธรรมชุมชนขาดกฎหมายรองรับ ศูนย์ยุติธรรมชุมชนซึ่งเป็นหน่วยงานเบื้องต้นที่สามารถช่วยเหลือประชาชนได้ ยังไม่มีกฎหมายรองรับ ทำให้การทำงานขาดความชัดเจนทางกฎหมาย

7. ขาดกฎหมายกำหนดอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ยุติธรรมจังหวัด เช่น การเข้าถึงรายได้ของบุคคลเพื่อเป็นหลักเกณฑ์ในการเข้าถึงกองทุนยุติธรรม การช่วยเหลือในการจัดการข้อร้องทุกข์ การขอข้อมูลและการเข้าถึงข้อมูลของหน่วยงานต่างๆ เป็นต้น

8. กฎหมายไม่รองรับปัญหาท้องถิ่นโดยตรง กฎหมายบางฉบับยังไม่รองรับปัญหาเฉพาะของท้องถิ่น เช่น กฎหมายเกี่ยวกับที่ดินทำกินในเขตป่า การตั้งถิ่นฐานของชนกลุ่มน้อย และสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งยังขาดข้อยกเว้นหรือแนวปฏิบัติที่ยืดหยุ่นตามบริบทของพื้นที่นครราชสีมา

9. ปัญหาการอายัดบัญชีของธนาคาร เดิมธนาคารไม่สามารถอายัดบัญชีได้เอง ต้องมีคำสั่งจากตำรวจ ทำให้ธนาคารเสี่ยงถูกลูกค้าฟ้องร้องหากดำเนินการอายัดเอง จึงต้องการกฎหมายให้อำนาจแก่ธนาคารในการอายัดบัญชี

10. การปรับเป็นพินัย กฎหมายที่ให้อำนาจหน่วยงานทางปกครองในการปรับเป็นพินัย ทำให้ตำรวจปรับไม่ได้ และเมื่อส่งเรื่องไปยังหน่วยงานดังกล่าวก็ยังปรับไม่ได้

11. การกำหนดยศตำรวจในการปรับ/ออกใบสั่ง กฎหมายกำหนดยศของตำรวจที่จะสามารถปรับ/ออกใบสั่งได้ เช่น ต้องเป็นสารวัตร แต่ในทางปฏิบัติ สถานีตำรวจภูธร (สภ.) หลายแห่งไม่มีสารวัตรปฏิบัติงาน

12. ความไม่ชัดเจนของกฎหมาย PDPA กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Data Protection Act หรือ PDPA) มีความไม่ชัดเจนในเรื่องผู้รับผิดชอบ และประชาชนมีความเข้าใจผิดและสับสน รวมถึงถูกนำมาใช้เพื่อกดดันผู้อื่น/เจ้าหน้าที่ รวมถึงการใช้สิทธิของประชาชนตามกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค

มาตรการและแนวทางแก้ไข

1. การแก้ไขกฎหมายของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ซึ่งกรมสอบสวนคดีพิเศษมีโครงการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรงเพื่อรองรับปัญหาอาชญากรรมดิจิทัลและการดำเนินคดีที่ซับซ้อน

2. การทำ MOU เพื่อเข้าถึงข้อมูล การทำบันทึกข้อตกลง (MOU) กับหน่วยงานอื่น เช่น กระทรวงมหาดไทย เพื่อขอข้อมูลเกี่ยวกับการเป็นเจ้าของที่ดิน จะช่วยให้เจ้าหน้าที่ยุติธรรมจังหวัด และศูนย์ยุติธรรมชุมชนเข้าถึงข้อมูลที่จำเป็นในการดำเนินงานต่างๆ ได้

3. การขยายและเสริมบทบาท “ศูนย์ยุติธรรมชุมชน” (Community Justice Center) ผลักดันให้ศูนย์เหล่านี้มีฐานข้อมูลกลางเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่น เช่น ตำรวจ อัยการ ศาล เพื่อเพิ่มศักยภาพคณะกรรมการศูนย์ยุติธรรมให้สามารถช่วยไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเบื้องต้นและภารกิจอื่นๆ ได้จริง รวมถึงการผลักดันให้มีสถานะนิติบุคคลหรืออำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการวินิจฉัย/คุ้มครองสิทธิ และมีแนวทางปรับโครงสร้างให้ศูนย์ยุติธรรมชุมชนเป็นศูนย์ไกล่เกลี่ย เพื่อให้มีกฎหมายรองรับการทำงานและเพิ่มอำนาจหน้าที่ในการแก้ปัญหาในระดับท้องถิ่น

4. แผนจัดตั้ง “ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน” ขยายศูนย์ไกล่เกลี่ยฯ ในทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 32 อำเภอในจังหวัดนครราชสีมา โดยเฉพาะในพื้นที่เปราะบาง และสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มีงบประมาณร่วมพัฒนาศักยภาพคนในพื้นที่ เพื่อเป็นกลไกถาวรในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทระดับท้องถิ่น และเสริมศักยภาพตามภาระกิจด้านไกล่เกลี่ยของศูนย์ยุติธรรมชุมชน

5. ผลักดันให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้งบประมาณเพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชนโดยตรง แม้ไม่มีมาตรการที่ระบุชัดเจนในข้อมูล แต่จากปัญหาที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีกรอบกฎหมายชัดเจนในการใช้งบประมาณเพื่อส่งเสริมสิทธิหรือช่วยเหลือด้านกฎหมาย ก็ควรมีการผลักดันกฎหมายหรือระเบียบที่ให้อำนาจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสรรงบประมาณเพื่อวัตถุประสงค์นี้โดยตรง

2) เป้าหมายที่ 2: การบังคับใช้กฎหมายตามเจตนารมณ์

ปัญหาสำคัญที่พบคือการบังคับใช้กฎหมายที่ยังไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่ดี ส่งผลให้เกิดความซ้ำซ้อน การปฏิเสธความร่วมมือ และความไม่เชื่อมั่นจากประชาชน

สภาพปัญหา

1. การปฏิบัติงานแยกกันทำ หน่วยงานต่างๆ ปฏิบัติงานในลักษณะแยกส่วน ขาดการบูรณาการทั้งในเรื่องความรู้ กระบวนการ ขั้นตอน และวิธีการ ทำให้การดำเนินงานมีความซ้ำซ้อนและเป็นภาระแก่ประชาชน

2. ความขัดแย้งในการบังคับใช้กฎหมาย เกิดความขัดแย้งระหว่างหน่วยงานในการบังคับใช้กฎหมายที่ซ้ำซ้อนกัน

3. การปฏิเสธไม่ให้ความร่วมมือในการสร้างเครือข่าย บางหน่วยงานปฏิเสธไม่ให้ความร่วมมือในการสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกัน

4. ภาระความรับผิดชอบของหน่วยงานในเครือข่ายมากเกินไป บางหน่วยงานในเครือข่ายมีภาระความรับผิดชอบมากเกินไป ทำให้การทำงานไม่ราบรื่น

5. การสื่อสารและประชาสัมพันธ์ไม่ครอบคลุมทั่วถึง ขาดช่องทางสื่อสารสิทธิอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะในกลุ่มเปราะบาง เช่น ผู้สูงอายุ ผู้พิการ กลุ่มชาติพันธุ์ หรือผู้ไร้สัญชาติ ที่ยังเข้าถึงข้อมูลสิทธิของตนเอง

6. ความไม่เชื่อมั่นของประชาชน ประชาชนส่วนใหญ่ไม่เชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม โดยเฉพาะในระยะเริ่มต้นของการรับเรื่องร้องเรียน

7. เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายขาดความรู้ทางกฎหมายที่ทันสมัย เจ้าหน้าที่บางรายยังขาดความรู้ความเข้าใจในกฎหมาย โดยเฉพาะกฎหมายเฉพาะทาง ทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้อง และส่งผลให้การดำเนินการล่าช้า หรือทรัพย์สินของประชาชนที่ยึดมาเสียหาย

8. ผู้เสพยาเสพติดไม่ให้ความร่วมมือในการแก้ไขฟื้นฟูบำบัด ผู้เสพยาเสพติดบางรายไม่สมัครใจเข้าสู่ระบบศาล ซึ่งถ้าเข้าสู่ระบบศาลจะให้ผู้เสพยาเข้าสู่กระบวนการบำบัด แต่เมื่อไม่เข้าสู่กระบวนการบำบัด ผู้เสพยาจะมาที่หน่วยงานคุมประพฤติแต่ก็ยังอยู่ในชุมชนเช่นเดิม ซึ่งอาจนำไปสู่การกระทำผิดซ้ำได้

มาตรการและแนวทางแก้ไข

1. การสร้างและยกระดับการทำงานเชิงเครือข่าย เป็นแนวทางหลักในการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานแบบประสานความร่วมมือเพื่อลดความขัดแย้งในการบังคับใช้กฎหมาย

2. สร้างกระบวนการทำความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับเจตนารมณ์ทางกฎหมายระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมีการจัดทำคู่มือเกี่ยวกับกฎหมายและขั้นตอนในการ

ดำเนินงานที่ถูกต้องให้กับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เช่น ศาล อัยการ และพนักงานสอบสวน การจัดอบรม สัมมนาแก่ศาลทั่วประเทศ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน

3. การฝึกอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ มีการจัดการอบรมเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดความรู้ความเข้าใจ กฎหมายเพื่อให้เจ้าหน้าที่มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินคดี เช่น กฎหมายที่เกี่ยวกับการพอกเงิน กฎหมายไซเบอร์

4. โครงการคลินิกกฎหมายเคลื่อนที่ จัดคลินิกกฎหมายเคลื่อนที่ในพื้นที่ห่างไกล เพื่อให้ประชาชนได้รับ คำปรึกษาเบื้องต้นฟรี และประสานหน่วยงานเพื่อช่วยเหลือในกรณีจำเป็น

5. พัฒนาเครือข่าย “อาสาสมัครยุติธรรม” ระดับหมู่บ้าน จัดอบรมอาสาสมัครในตำบล/หมู่บ้านให้มีความรู้ด้านกฎหมายเบื้องต้น ทำหน้าที่เป็นตัวกลางประสานประชาชนกับหน่วยงานยุติธรรม และสร้างฐานข้อมูล อาสาสมัครพร้อมกลไกสนับสนุน

6. การพัฒนาระบบข้อมูลปัญหายุติธรรม (Dashboard) รวบรวมข้อมูลจากศูนย์ยุติธรรมชุมชน ข้อร้องเรียน และคดีในพื้นที่ พัฒนาเป็นฐานข้อมูลเพื่อใช้วิเคราะห์เชิงพื้นที่ และเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานอื่น เช่น ตำรวจ อัยการ สำนักงานศาล เพื่อใช้ในการกำหนดพื้นที่เป้าหมายหรือออกนโยบายเชิงรุก

3) เป้าหมายที่ 3: การสร้างวัฒนธรรมเคารพกฎหมาย

การสร้างเชื่อมั่นและการเข้าถึงข้อมูลเป็นหัวใจสำคัญในการสร้างวัฒนธรรมการเคารพกฎหมาย รวมถึงการแก้ไขปัญหาการทุจริตและการดำเนินงานที่ไม่สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล

สภาพปัญหา

1. ปัญหาการทุจริต คอร์รัปชัน การทุจริตและการคอร์รัปชันหรือการให้สินบนจากรัฐ ซึ่งยังคงเป็นปัญหาที่บั่นทอนความเชื่อมั่นของประชาชน

2. การดำเนินงานไม่สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล การดำเนินงานของหน่วยงานบางแห่งไม่สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล ได้แก่ การมีส่วนร่วม ความประหยัด ความคุ้มค่า ความรวดเร็ว และการตรวจสอบได้

3. ประชาชนไม่เชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม ประชาชนขาดความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม

4. กลุ่มเปราะบางขาดโอกาสในการเข้าถึงกระบวนการในการคุ้มครองสิทธิ กลุ่มเปราะบาง เช่น ผู้สูงอายุ ผู้พิการ กลุ่มชาติพันธุ์ หรือผู้ไร้สัญชาติ เป็นต้น ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิของตน

5. ขาดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ ขาดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพและทันสมัยหรือใช้งานได้จริงในการเชื่อมโยงข้อมูล

6. นโยบายของรัฐบาลเสถียรภาพการทำงาน การเปลี่ยนแปลงนโยบายบ่อยครั้งทำให้ขาดทิศทางในการเชื่อมโยงข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ

7. การปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร หน่วยงานราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่กำกับดูแลข้อมูลปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

มาตรการและแนวทางแก้ไข

1. สร้างความตระหนักและวัฒนธรรมองค์กรในการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล ส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กรตระหนักถึงความสำคัญและปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล

2. สร้างระบบและกลไกในการปฏิบัติให้เป็นหลักธรรมาภิบาล กำหนดระบบและกลไกที่ชัดเจนเพื่อส่งเสริมการทำงานตามหลักธรรมาภิบาล

3. ประเมินความโปร่งใส (ITA) ใช้การประเมินความโปร่งใส (Integrity and Transparency Assessment - ITA) เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบและปรับปรุงการดำเนินงาน

4. สร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับกฎหมาย อบรมส่งเสริมให้โรงเรียนให้ความรู้เกี่ยวกับข้อกฎหมายแก่เด็กและเยาวชน เพื่อสร้างความเข้าใจและความระมัดระวังในการใช้ชีวิต ประชาสัมพันธ์การสื่อสารเด็กและเยาวชนให้เข้าใจบทบาทและหน้าที่ขององค์กรในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาสำหรับเด็กและเยาวชน รวมทั้ง ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่น TikTok เป็นต้น

5. การสร้างและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ พัฒนาระบบที่มีประสิทธิภาพเพื่อแก้ปัญหาการขาดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

6. กำหนดหน่วยงานกลางในการกำหนดนโยบายและแนวทางในการบริหารข้อมูล เพื่อแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงนโยบายบ่อยครั้งและสร้างทิศทางที่ชัดเจนในการเชื่อมโยงข้อมูล

7. หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน สร้างความตระหนักรู้ให้หน่วยงานในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารหรือสิทธิในการปฏิเสธ ทั้งลดการปฏิเสธเปิดเผยข้อมูลโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

1.2 มิติการบริหารงานที่ 2 การพัฒนากระบวนการยุติธรรมตามมาตรฐานสากล

มิติที่ 2 การพัฒนากระบวนการยุติธรรม ประกอบด้วย 3 เป้าหมาย ดังนี้ เป้าหมายที่ 1 การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างรวดเร็ว ทัวถึงและเท่าเทียม (Inclusive justice) เป้าหมายที่ 2 การใช้มาตรการที่หลากหลายในการยุติข้อพิพาท และเป้าหมายที่ 3 การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดบนหลักสิทธิมนุษยชน

1) เป้าหมายที่ 1: การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างรวดเร็ว ทัวถึง และเท่าเทียม

ปัญหาส่วนใหญ่ในเป้าหมายนี้เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงบริการยุติธรรมของประชาชน โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลและกลุ่มเปราะบาง รวมถึงปัญหาด้านบุคลากรและขั้นตอนที่ซับซ้อนของหน่วยงาน

สภาพปัญหา

1. ระยะทางและการเดินทางลำบาก ประชาชนในอำเภอห่างไกล เช่น อำเภอวังน้ำเขียว อำเภอลำทะเมนชัยหรือหมู่บ้านบนภูเขา ประสบปัญหาในการเดินทางเข้าถึงบริการที่ศูนย์ยุติธรรมจังหวัดหรือศูนย์กลางอำเภอ ทำให้ขาดโอกาสในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

2. ขาดความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมาย ประชาชนจำนวนมาก โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง (ผู้ด้อยโอกาสทางสังคม ผู้สูงอายุ ผู้พิการ) ไม่ทราบสิทธิของตนเองหรือขาดโอกาสในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

3. หน่วยงานมีบุคลากรไม่เพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ ศูนย์ยุติธรรมชุมชนบางแห่งไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำ หรือขาดการติดตามอย่างต่อเนื่องจากหน่วยงาน ทำให้บริการประชาชนไม่ทั่วถึง

4. โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยียังไม่ทั่วถึง การให้คำปรึกษาผ่านระบบออนไลน์ หรือการร้องเรียนออนไลน์ ยังไม่สามารถใช้ได้จริงในบางพื้นที่ เนื่องจากสัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่ครอบคลุม

5. ความไม่ไว้วางใจและกลัวผลกระทบจากการร้องเรียน ประชาชนบางรายไม่กล้าร้องเรียน เช่น การถูกละเมิดสิทธิ หรือการถูกเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ

6. ความล่าช้าในการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ปปส.) การออกคำสั่งอายัดทรัพย์สินมีความล่าช้า เนื่องจากกระบวนการกลั่นกรองและตรวจสอบมูลหนี้ รวมถึงการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้ข้อมูล ซึ่งอาจทำให้ทรัพย์สินเสื่อมสภาพและประชาชนได้รับความเสียหาย

7. ขั้นตอนที่เพิ่มเติมสำหรับคดีพิเศษของกรมสอบสวนคดีพิเศษ การพิจารณาว่าคดีเป็นคดีพิเศษหรือไม่ โดยเฉพาะการนำเข้าคณะกรรมการ อาจทำให้เกิดความล่าช้า

8. กฎหมายไม่ได้ให้อำนาจหน้าที่แก่ยุติธรรมจังหวัด ยุติธรรมจังหวัดเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่เพียงรับเรื่องและส่งต่อหน่วยงานอื่น ทำให้ไม่สามารถบังคับให้หน่วยงานที่รับเรื่องดำเนินการได้ ส่งผลกระทบต่อประชาชนที่อาจไม่ได้รับการแก้ไขปัญห

9. บุคลากรไม่เพียงพอ ยุติธรรมจังหวัดและตำรวจภูธรประสบปัญหาบุคลากรไม่เพียงพอ ส่งผลกระทบต่อการให้บริการแก่ประชาชนและการดำเนินคดี

10. ความซับซ้อนของคดีด้านเทคโนโลยีและบุคลากรมีระดับความรู้ที่ไม่เท่ากัน การกระทำความผิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีมีความซับซ้อนมากขึ้น แต่บุคลากรที่รับผิดชอบในแต่ละพื้นที่มีความรู้ทางด้านเทคโนโลยีที่แตกต่างกัน ทำให้การสืบสวนสอบสวนใช้เวลานานขึ้น

11. การใช้เทคโนโลยีในการรับเรื่อง/แจ้งความร้องทุกข์ ประชาชนสับสน และบุคลากรไม่ชำนาญการใช้ งาน ทำให้การเข้าถึงบริการยากลำบาก

12. ประชาชนไม่ทราบถึงอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานที่รับผิดชอบ เช่น ประชาชนไม่ทราบถึงขอบเขตอำนาจหน้าที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ผู้มีสิทธิในการฟ้องคดี หรือผู้เสียหายที่มีอำนาจร้องทุกข์ เป็นต้น

13. ประชาชนขาดความสนใจในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากยุติธรรมจังหวัด เช่น เมื่อมีการประชาสัมพันธ์จากหน่วยงาน ประชาชนมักไม่ให้ความสนใจ ทั้งขั้วเอกสารประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

14. กลุ่มเปราะบางขาดความรู้และเข้าถึงยาก เช่น ผู้สูงอายุ ผู้ที่ขาดความรู้เท่าทัน ผู้ด้อยโอกาส เป็นต้น ถูกหลอกให้เซ็นเอกสาร ถูกหลอกให้ทำธุรกรรมต่างๆ ทำให้เสียเปรียบ และการเดินทางไปติดต่อหน่วยงานยุติธรรมเป็นไปด้วยความยากลำบาก โดยเฉพาะจากอำเภอห่างไกล รวมถึงผู้เยาว์ถูกแสวงหาผลประโยชน์โดยไม่ชอบ เช่น ผู้เยาว์ไม่สามารถทำนิติกรรมได้ด้วยตนเอง และในกรณีที่ผู้ปกครองจัดการทรัพย์สินโดยไม่ชอบ เด็กอาจไม่ได้รับความคุ้มครอง หากไม่แจ้งรายละเอียดทรัพย์สินกับสถานพินิจ และปัญหาทางกฎหมายของผู้สูงอายุที่มีภาวะอัลไซเมอร์ เช่น ผู้สูงอายุที่มีภาวะอัลไซเมอร์ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ต้องให้ศาลสั่งเป็นคนไร้ความสามารถ ซึ่งมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ เช่น ค่าทนาย ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงสิทธิบางอย่างได้

15. ทุนความในการคุ้มครองเด็กและเยาวชน ต้องผ่านการอบรมเฉพาะ ทำให้การเข้าถึงที่ปรึกษากฎหมายมีข้อจำกัด

มาตรการและแนวทางแก้ไข

1. จัดตั้งศูนย์ยุติธรรมชุมชน (ศยช.) 335 ศูนย์ ครอบคลุมพื้นที่นครราชสีมา มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นจุดบริการในท้องถิ่น และมีคณะกรรมการศูนย์ยุติธรรมชุมชนเป็นผู้ขับเคลื่อนงาน โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมาเป็นผู้ลงนามให้มีอำนาจ

2. โครงการยุติธรรมเคลื่อนที่ฯ ประชาสัมพันธ์ภารกิจกระทรวงยุติธรรมในโครงการจังหวัดเคลื่อนที่ร่วมกับปกครองจังหวัดนครราชสีมา และปกครองอำเภอ จัดกิจกรรมโรงเรียนยุติธรรมอุปถัมภ์ ร่วมกับ

กระทรวงศึกษาธิการ รวมถึงจัดรายการวิทยุและลงพื้นที่ให้บริการประชาชน ให้คำปรึกษาทางกฎหมาย รับเรื่องราวร้องเรียน โกล่เกลี่ยข้อพิพาท และช่วยเหลือด้านค่าตอบแทนผู้เสียหาย/จำเลย

3. การใช้เทคโนโลยีช่วยเหลือประชาชน เช่น Line official account, Website, Facebook, YouTube, TikTok และช่องทางอื่นๆ เพื่อเพิ่มการเข้าถึงข้อมูลและบริการ

4. ยกระดับการบูรณาการของหน่วยงานยุติธรรม หน่วยงานราชการ เครือข่ายภาคประชาชน อาสาสมัครในเขตพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพและทั่วถึงมากขึ้น

5. การส่งต่อคดีไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น หากไม่เข้าลักษณะคดีพิเศษ ซึ่งกรมสอบสวนคดีพิเศษก็จะมีการบูรณาการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน เช่น การประสานงานส่งต่อไปยังตำรวจ หรือศูนย์ดำรงธรรมจะประสานงานส่งต่อผู้ที่ประสบปัญหาการลงนามในเอกสารให้หน่วยงานด้านการบังคับคดีหรือสภานายความ เป็นต้น

6. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ปปส.) มีสายด่วน 1386 เพื่อรับเรื่องราวร้องเรียนจากประชาชน และประสานหน่วยงานตรวจสอบ รวมถึงมีหน่วยบูรณาการ เช่น การป้องกัน ร่วมมือกับศึกษาธิการจังหวัดและตำรวจ จัดโครงการครูไปสอนในระดับประถมศึกษา และสร้างเครือข่ายภาคเยาวชนให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด

7. ตำรวจมีโครงการวัคซีนไซเบอร์ ให้ความรู้เกี่ยวกับการหลอกลวงในรูปแบบต่างๆ จากตำรวจไซเบอร์ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้ประชาชนมีความรู้เท่าทันภัยออนไลน์และอาชญากรรมทางเทคโนโลยี

8. การให้ความรู้แก่ประชาชนโดยกรมสอบสวนคดีพิเศษ มีการให้ความรู้แก่ประชาชนในช่องทางต่างๆ เพื่อให้ทราบว่าคดีใดเข้าลักษณะคดีพิเศษ

9. ทนายความให้ความรู้และคำปรึกษา ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำความรู้และคำปรึกษาแก่ประชาชน รวมถึงกรณีคดีเกี่ยวกับการกระทำความผิดของเด็กก็เป็นที่ปรึกษากฎหมายในกรณีที่ได้กร้องขอ

10. การให้ความรู้และข้อมูลเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนจากการกระทำความผิด สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนมีบทบาทในการให้ความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิทธิของเด็ก เช่น การลบบประวัติอาชญากรรม การแก้ไขฟื้นฟูบำบัดเด็ก เพื่อให้เด็กผู้กระทำความผิดไม่เสียสิทธิในการทำงานหรือใช้ชีวิตในสังคม รวมถึงการให้ความรู้แก่สถานศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิเด็กด้วย

2) เป้าหมายที่ 2: การใช้มาตรการที่หลากหลายในการยุติข้อพิพาท

เป้าหมายนี้เน้นที่การใช้กลไกต่างๆ ในการแก้ไขข้อพิพาท เพื่อลดภาระของศาลและเพิ่มทางเลือกให้ประชาชน

สภาพปัญหา

1. ข้อพิพาทครอบครัวหรือมรดกในชุมชนชนบท ประชาชนที่ไม่รู้หนังสือหรือผู้สูงอายุมีประเด็นข้อพิพาทเรื่องที่ดินหรือมรดกโดยไม่มีความรู้กฎหมาย และไม่มี “กลไกการไกล่เกลี่ยในระดับท้องถิ่น” อย่างเป็นระบบ ทำให้กลายเป็นคดีความในศาลซึ่งใช้เวลาและค่าใช้จ่ายสูง

2. ไม่มีกลไกท้องถิ่นช่วยไกล่เกลี่ยกรณีที่ดินทำกินทับซ้อน ประชาชนในพื้นที่ เช่น อำเภอวังน้ำเขียว อำเภอด่านขุนทด อำเภอปากช่อง ที่ถูกดำเนินคดีฐานบุกรุกพื้นที่ป่า แม้จะอยู่อาศัยและทำกินมานาน ไม่มีกลไกท้องถิ่นช่วยไกล่เกลี่ยหรือเจรจากับหน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบ ทำให้ถูกฟ้องร้องโดยไม่สามารถต่อสู้คดีได้อย่างเป็นธรรม

มาตรการและแนวทางแก้ไข

1. การไกล่เกลี่ยโดยหน่วยงานท้องถิ่น เช่น ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาครัฐหรือภาคประชาชนซึ่งเป็นหน่วยงานระดับท้องถิ่นที่มีภารกิจในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทปัญหาในชุมชน ซึ่งเป็นการใช้มาตรการยุติข้อพิพาทในระดับท้องถิ่น รวมถึงการปรับโครงสร้างให้ศูนย์ยุติธรรมชุมชนให้เป็นศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน เพื่อให้มีกฎหมายรองรับและสามารถดำเนินการไกล่เกลี่ยได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานยุติธรรมจังหวัดร่วมกับกรมคุ้มครองสิทธิและศาล ตั้งศูนย์ไกล่เกลี่ยในพื้นที่ที่มีข้อพิพาทมาก และฝึกอบรมแกนนำชุมชนให้เป็น “ผู้ไกล่เกลี่ยสมัครใจ” มีแผนจะขยายศูนย์ฯ ในทุกตำบลของ 32 อำเภอในจังหวัดนครราชสีมา
2. โครงการยุติธรรมเคลื่อนที่ฯ สำนักงานยุติธรรมจังหวัดให้บริการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ณ จุดบริการในพื้นที่ห่างไกล
3. การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของสถานีตำรวจ ซึ่งมีข้อมูลว่าศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของสถานีตำรวจในจังหวัดนครราชสีมาเป็นศูนย์ไกล่เกลี่ยที่มีประสิทธิภาพ
4. สำนักงานบังคับคดีมีเครื่องมือในการไกล่เกลี่ย สำนักงานบังคับคดีมีบทบาทในการไกล่เกลี่ยในกระบวนการภายหลังคดีเสร็จสิ้น
5. บทบาทของทนายความ ทนายความมีหน้าที่ให้คำปรึกษา ซึ่งสามารถนำไปสู่การไกล่เกลี่ยหรือยุติข้อพิพาทได้

3) เป้าหมายที่ 3: การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดบนหลักสิทธิมนุษยชน

เป้าหมายนี้เน้นการคุ้มครองสิทธิของผู้กระทำผิด โดยเฉพาะเด็ก เยาวชน และกลุ่มเปราะบาง รวมถึงการส่งเสริมให้พวกเขากลับคืนสู่สังคม

สภาพปัญหา

1. ผู้พ้นโทษกลับสู่ชุมชนแต่ไม่มีการรองรับ ผู้พ้นโทษที่กลับบ้านแต่ในพื้นที่หรือชุมชนที่อยู่อาศัยขาดระบบสนับสนุนด้านการประกอบอาชีพ การให้คำปรึกษา บุรณาการกับชุมชน ทำให้เสี่ยงกลับไปกระทำผิดซ้ำเพราะขาดโอกาส รวมทั้งในบางกรณีเกิดปัญหาเนื่องจากตัวผู้พ้นโทษไม่แก้ไขปรับปรุงพฤติกรรมหรือครอบครัวไม่ให้ความช่วยเหลือ
2. ผู้เสพยาเสพติดที่ไม่สมัครใจเข้าสู่ระบบบำบัด ผู้เสพยาเสพติดที่ไม่สมัครใจเข้าสู่กระบวนการบำบัดจะถูกคุมประพฤติแต่ก็ยังอาศัยอยู่ในชุมชนเช่นเดิม ซึ่งอาจนำไปสู่การกระทำผิดซ้ำได้
3. การสื่อสารข้อมูลแก่เด็กและเยาวชน สถานพินิจให้ความเห็นว่าการสื่อสารเรื่องกฎหมายและสิทธิเด็กยังไม่เพียงพอ
4. ครอบครัวและชุมชนเปราะบาง เด็กที่ทำผิดมักมาจากครอบครัวเปราะบาง ซึ่งชุมชนยังไม่เข้าใจและไม่พร้อมที่จะช่วยเหลือเท่าที่ควร รวมทั้งอาจมีผู้นำชุมชนที่มีความประพฤติที่ไม่เหมาะสม
5. ผลกระทบจากมาตรการของรัฐที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ส่งผลทำให้พฤติกรรมของเด็กและเยาวชนเปลี่ยนแปลงไปมาก ส่งผลให้เด็กและเยาวชนไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดมากขึ้น และมีปัญหาด้านจิตเวชเพิ่มขึ้น
6. สังคมและชุมชนทำร้ายเด็ก มีการตีตราเด็กที่เคยกระทำผิด ทำให้ไม่กล้ากลับบ้านและมีปัญหาในการอยู่ร่วมกับสังคม รวมถึงการมีประวัติอาชญากรรมส่งผลให้เสียสิทธิในการทำงานและถูกตีตราในสังคม

มาตรการและแนวทางแก้ไข

1. ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานเพื่อบำบัดผู้ติดยาเสพติด การประสานงานกับสาธารณสุขจังหวัด อำเภอ เพื่อให้ผู้เสพยาเสพติดขอรับบริการบำบัดในพื้นที่ เช่น ศูนย์ยาเสพติดอำเภอ
2. ศูนย์ยุติธรรมชุมชนแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดในชุมชน ศูนย์ยุติธรรมชุมชนมีภารกิจในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด โดยใช้มาตรการในทางสังคม
3. การให้ความรู้และคำแนะนำเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด สถานพินิจให้คำแนะนำเกี่ยวกับการลบบประวัติอาชญากร การแก้ไข ฟื้นฟู และบำบัด เพื่อให้เด็กและเยาวชนไม่เสียสิทธิในการศึกษา การทำงาน และการใช้ชีวิตในสังคม
4. การส่งเสริมให้ผู้พ้นโทษกลับสู่สังคม ในข้อมูลไม่ได้ระบุมาตรการชัดเจน ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ปปส.) และสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน มีการทำงานร่วมกับชุมชน และหน่วยงานด้านสาธารณสุข รวมถึงการสื่อสารเรื่องการลบบประวัติอาชญากรถือเป็นส่วนหนึ่งของการสนับสนุนการกลับคืนสู่สังคม

1.3 มิติการบริหารงานที่ 3 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการบริหารงานยุติธรรม

มิติที่ 3 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ประกอบด้วย 3 ประหมาย ดังนี้ เป้าหมายที่ 1 การยกระดับกลไกการทำงานเชิงเครือข่าย เป้าหมายที่ 2 การบริหารงานยุติธรรมตามหลักธรรมาภิบาล และเป้าหมายที่ 3 การเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลและเทคโนโลยี

1) เป้าหมายที่ 1: การยกระดับกลไกการทำงานเชิงเครือข่าย

เป้าหมายนี้มุ่งเน้นการสร้างและพัฒนาความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดความซ้ำซ้อนในการทำงาน

สภาพปัญหา

1. การทำงานแยกส่วนของหน่วยงาน จะมีหน่วยงานยุติธรรมที่หลากหลาย แต่ละหน่วยงานต่างเก็บข้อมูลของตนเองและขาดการเชื่อมโยง ทำให้ต้องสอบถามข้อมูลซ้ำซ้อนและประชาชนเสียเวลา
2. ปัญหาการขาดแคลนพนักงานสอบสวน ตำรวจภูธรมีปริมาณงานจำนวนมาก แต่พนักงานสอบสวนมีจำนวนน้อย และมีความเสี่ยงต่อการทำงาน
3. โครงสร้างการทำงานไม่ชัดเจนของกรมสอบสวนคดีพิเศษในบทบาทการทำงานในพื้นที่ ภารกิจมีการเปลี่ยนแปลงตามนโยบาย ทำให้การประสานงานอาจขาดความต่อเนื่อง
4. หน่วยงานยุติธรรมจังหวัดขาดอำนาจบังคับหน่วยงานอื่น ทำได้เพียงรับเรื่องและส่งต่อหน่วยงานอื่น แต่ไม่สามารถบังคับหรือกำหนดให้หน่วยงานอื่นดำเนินการได้
5. ขาดการเชื่อมโยงระบบระหว่างหน่วยงาน เช่น ระบบของยุติธรรมจังหวัดกับระบบของตำรวจและหน่วยงานอื่นๆ ไม่สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันได้ทันที ทำให้การดำเนินการตามภารกิจเป็นไปได้ยากและล่าช้า

6. ผลของการใกล้เคียงไม่ประสบความสำเร็จ บุคลากรมองว่าไม่ได้ทำให้งานตำรวจน้อยลง และมองว่าเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนกับอำนาจหน้าที่ของตำรวจอยู่แล้ว นอกจากนี้ศักยภาพของผู้ใกล้เคียงที่ไม่เพียงพอ ทำให้ชาวบ้านไม่ไว้วางใจ และคดีกลับมาที่พนักงานสอบสวนในท้ายที่สุด

7. การขาดความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานของเครือข่าย มีอคติต่อการดำเนินงานของเครือข่าย ความไม่เชื่อถือในการปฏิบัติงานของเครือข่าย

มาตรการและแนวทางแก้ไข

1. การบูรณาการกับหน่วยงานที่รับผิดชอบกรมสอบสวนคดีพิเศษในบทบาทการทำงานในพื้นที่ มีมาตรการทางกฎหมายในการขอความร่วมมือเกี่ยวกับการสอบสวนกับหน่วยงานอื่น เช่น ป่าไม้ ฝ่ายปกครองกับหน่วยงานอื่น

2. กลไกการติดตามงานโดยประสานกับหน่วยงานต่างๆ มีนโยบายจัดตั้งหน่วยเพื่อควบคุมพื้นที่ในการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เช่น ทหาร กองทัพในแต่ละภาค สาธารณสุข เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ

3. ยกระดับการบูรณาการของหน่วยงานยุติธรรมในเขตพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา เป็นเป้าหมายหลักในการแก้ไขปัญหาการทำงานแยกส่วน และกำหนดหน่วยงานให้บริการแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) เพื่อบูรณาการระหว่างหน่วยงาน เป็นแนวทางที่เสนอเพื่อลดความซับซ้อนและเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการ

4. การให้ความรู้และบูรณาการร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานที่รับผิดชอบ หน่วยงานต่างๆ เช่น หน่วยงานบังคับคดีและสถานพินิจ มีความพยายามที่จะลงพื้นที่ให้ความรู้กับโรงเรียน เพื่อสร้าง “วัคซีน” ทางความรู้ให้เด็กและผู้ปกครอง ไม่ให้เกิดปัญหาจนต้องกลับมาหาหน่วยงานภาครัฐอีก หากมีการบูรณาการกันจะดีขึ้น โดยเฉพาะในการดูแลเด็กที่มีปัญหาทางสติปัญญาหรือจิตเวช

2) เป้าหมายที่ 2: การบริหารงานยุติธรรมตามหลักธรรมาภิบาล

เป้าหมายนี้เน้นการสร้างโปร่งใส ความเป็นธรรม และความรับผิดชอบในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้ประชาชนเชื่อมั่นและเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างเท่าเทียม

สภาพปัญหา

1. การใช้ดุลพินิจที่แตกต่างกันในคดีประเภทเดียวกัน ยุติธรรมจังหวัดประสบปัญหาการใช้ดุลพินิจในการให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนจากกองทุนยุติธรรม โดยคณะกรรมการพิจารณาแตกต่างกันในคดีที่มีข้อเท็จจริงแบบเดียวกัน ทำให้ไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

2. ประชาชนขาดโอกาสในการเข้าถึงช่องทางช่วยเหลือที่หลากหลาย ประชาชนมีความรู้จำกัดเกี่ยวกับช่องทางที่หลากหลายในการขอรับความช่วยเหลือ และร้องทุกข์ร้องเรียน ความยากจนทำให้ไม่สามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้

3. ปัญหาจากการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ มีเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อการสนับสนุนส่งผลกระทบต่อ การให้บริการ ทำให้เกิดความบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่ การปิดโอกาสในการเข้ารับบริการของประชาชนด้วยการไม่พิจารณาให้การช่วยเหลือกรณีไม่เข้าเกณฑ์ได้รับการช่วยเหลือเมื่อประสบภัยพิบัติ บางกรณีประชาชนไม่กล้าเปิดเผยปัญหาเพราะเกรงกลัวผู้มีอิทธิพล หรือไม่มั่นใจว่าระบบจะคุ้มครองตนได้จริง รวมถึงในกรณีที่มีการใกล้เคียงมีบุคลากรบางรายหาประโยชน์เพื่อรับค่าธรรมเนียมจากการใกล้เคียง

มาตรการและแนวทางแก้ไข

1. สร้างระบบการประเมินที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพ มีฐานทางทฤษฎีรองรับ เพื่อประเมินกฎหมายและการทำงานให้ดีขึ้น
2. สร้างกลไกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย เพื่อสะท้อนปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย
3. สร้างแนวทางการบังคับใช้กฎหมายที่ถูกต้อง (Good Practice) เพื่อลดปัญหาการตีความและบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่ไม่สอดคล้องกัน
4. กำหนดมาตรฐานจริยธรรมให้ควบคุมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐ ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. 2562 เพื่อลดปัญหาการเลือกปฏิบัติและความบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่
5. ให้ความรู้เกี่ยวกับปัญหาการเลือกปฏิบัติ และผลกระทบต่อหน่วยงาน เช่น การถูกฟ้องคดีปกครองและการต้องคดีค่าสินไหมทดแทน
6. กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติที่ชัดเจน เพื่อลดการใช้ดุลพินิจที่แตกต่างกัน
7. ให้ความรู้แก่ประชาชนให้ตระหนักถึงสิทธิของตนเอง เพื่อลดโอกาสที่จะเกิดการเลือกปฏิบัติ
8. ประชาสัมพันธ์ช่องทางการขอรับความช่วยเหลือ ร้องทุกข์ ร้องเรียน การได้รับการเยียวยา เพื่อแก้ปัญหาประชาชนไม่รู้ช่องทาง
9. สร้างภาพลักษณ์ที่เข้าถึงประชาชนได้ เพื่อเพิ่มความไว้วางใจและลดความกลัวของประชาชน
10. ยุติธรรมจังหวัดใช้วิธีการติดต่อประสานงานประชาชนโดยตรง เพื่อแก้ไขปัญหาบางประเภทที่ไม่เพียงพอในการลงพื้นที่
11. ศูนย์ดำรงธรรมมีโครงการอำเภอเคลื่อนที่และจังหวัดเคลื่อนที่ เพื่อเข้าถึงประชาชนในพื้นที่ต่างๆ แม้จะมีข้อจำกัดเรื่องจำนวนหน่วยงานที่เข้าร่วมและของแจกที่ดึงดูดความสนใจ

3) เป้าหมายที่ 3: การเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลและเทคโนโลยี

เป้าหมายนี้มุ่งเน้นการพัฒนาระบบข้อมูลและการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของหน่วยงานยุติธรรมและการเข้าถึงบริการของประชาชน

สภาพปัญหา

1. ขาดการบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงาน หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมขาดการเชื่อมโยงและบูรณาการข้อมูล ทำให้การทำงานแยกส่วน ต้องสอบถามข้อมูลซ้ำ และประชาชนเสียเวลา
2. ขาดระบบฐานข้อมูลกลางระดับจังหวัด ยังไม่มีระบบที่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลผู้เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม (ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา ทนายความ) ระหว่างหน่วยงานหลัก ทำให้การช่วยเหลือล่าช้าและบางรายอาจตกหล่น
3. ข้อจำกัดด้านบุคลากรและเทคโนโลยีในพื้นที่ หน่วยงานระดับอำเภอหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น ศูนย์ยุติธรรมชุมชน ยังมีข้อจำกัดด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ บุคลากร และเครื่องมือที่ทันสมัย ทำให้ไม่สามารถรับส่งข้อมูลในระบบออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. ปัญหาการตีความข้อกฎหมายด้านข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) เจ้าหน้าที่บางส่วนมีความเข้าใจคลาดเคลื่อน ส่งผลให้เกิดความลังเลในการแบ่งปันข้อมูลแม้ในกรณีที่จำเป็นประโยชน์ต่อกระบวนการยุติธรรม

5. ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการขาดการบูรณาการข้อมูล ประชาชนเข้าถึงความช่วยเหลือล่าช้าหรือไม่ได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสม การติดตามคดีหรือข้อมูลมีความซ้ำซ้อน ไม่ต่อเนื่อง และภาพรวมการบริหารจัดการกระบวนการยุติธรรมขาดความเป็นเอกภาพ ความล่าช้าจากการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้ข้อมูลเป็นปัญหาในการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง

6. การใช้เทคโนโลยีในการรับเรื่อง แจ้งความร้องทุกข์ของตำรวจ ประชาชนสับสน และบุคลากรไม่ชำนาญเชี่ยวชาญ

มาตรการและแนวทางแก้ไข

1. กรมสอบสวนคดีพิเศษนำ AI มาใช้ในการสืบสวน สนับสนุนการทำงาน เช่น ในคดีทุจริตการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งเป็นการนำเทคโนโลยีมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

2. การพัฒนาและขยายผลระบบ JOP (Justice Online Platform) เป็นระบบกลางของกระทรวงยุติธรรมที่เชื่อมโยงข้อมูลบริการประชาชน มีเป้าหมายพัฒนาระบบให้เชื่อมโยงกับหน่วยงานยุติธรรมในพื้นที่มากขึ้น เช่น ตำรวจ เรือนจำ คุมประพฤติ และขยายพีเจอาร์แดชบอร์ดให้แสดงผลตามภูมิศาสตร์ (GIS) และวิเคราะห์สถิติผู้รับบริการแยกตามกลุ่มเปราะบาง

3. ระบบกองทุนยุติธรรม (ระบบ FJIS) ใช้ในการจัดเก็บและติดตามการให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ขอรับทุนสนับสนุน และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวางแผน

4. ระบบข้อมูลศูนย์ยุติธรรมชุมชน (ศยช.) เป็นฐานข้อมูลที่เก็บข้อมูลการทำงานของศูนย์ยุติธรรมชุมชนในระดับตำบล หมู่บ้าน ใช้วิเคราะห์และวางแผนอบรมอาสาสมัครยุติธรรมและจัดกิจกรรมเชิงรุก

5. มีระบบเชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับการรับเรื่องร้องเรียนของศูนย์ดำรงธรรม มีการประสานข้อมูลกับศูนย์ดำรงธรรมเพื่อรับเรื่องร้องเรียนด้านกระบวนการยุติธรรมร่วมกัน

6. การวิเคราะห์ข้อมูลรายงานเชิงสถิติภายใน (Excel / Power BI) เจ้าหน้าที่บางจังหวัดพัฒนาแดชบอร์ดเบื้องต้นด้วยเครื่องมือเหล่านี้เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล

7. โครงการพัฒนาระบบ “แดชบอร์ดกลางกระบวนการยุติธรรมจังหวัด” เป็นความร่วมมือระหว่างกระทรวงยุติธรรม สำนักงานยุติธรรมจังหวัด และหน่วยงานอื่นๆ โดยใช้เทคโนโลยี BI เช่น Power BI หรือ Tableau มีแผนจะเริ่มเก็บข้อมูลต้นแบบจากอำเภอที่มีปัญหาสะสมเพื่อวิเคราะห์ความต้องการบริการยุติธรรมของแต่ละพื้นที่

8. แผนการพัฒนาศูนย์ข้อมูลยุติธรรมจังหวัด (Justice Data Center – JDC) รวบรวมข้อมูลจากศูนย์ยุติธรรมชุมชน กองทุนยุติธรรม การให้คำปรึกษา และข้อมูลการรับเรื่องร้องเรียน จัดทำเป็นข้อมูลเชิงประเด็น และมีเป้าหมายเชื่อมกับสำนักงานพัฒนาสังคมฯ สาธารณสุข และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อการวิเคราะห์ปัญหาแบบบูรณาการ

9. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด มีนโยบายจัดซื้ออุปกรณ์เทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ

10. กำหนดช่องทางประชาสัมพันธ์กฎหมายที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ หรือง่ายต่อการทำความเข้าใจ เช่น การทำอินโฟกราฟิกข้อมูลที่มีความซับซ้อนให้อ่านและเข้าใจง่ายแก่ประชาชน เช่น ป้าย แผ่นที่ เป็นต้น

บทที่ 2

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และการวิเคราะห์กลยุทธ์

2.1 ปัจจัยภายใน

ปัจจัยภายใน : พิจารณาจากจุดแข็ง (S : Strengths) และจุดอ่อน (W : Weakness) โดยได้นำหลักการ McKinsey's 7S Model มาใช้เป็นกรอบในการกำหนดตัวแปรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจำแนกตัวแปรที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานขององค์กรออกเป็น 7 กลุ่มตัวแปร ประกอบด้วย

1. S – Strategy	ตัวแปรด้านยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ ในการปฏิบัติ
2. S – Structure	ตัวแปรด้านโครงสร้างในการปฏิบัติ
3. S – Style	ตัวแปรด้านรูปแบบการบริหารในการปฏิบัติ
4. S – System	ตัวแปรด้านระบบการในปฏิบัติ
5. S – Staff	ตัวแปรด้านบุคลากรในการปฏิบัติ
6. S – Skill	ตัวแปรด้านทักษะและองค์ความรู้ในการปฏิบัติ
7. S - Shared value	ตัวแปรเรื่องค่านิยมร่วมในการปฏิบัติ

1) จุดแข็ง (S : Strength)

1. S – Strategy	ตัวแปรด้านยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ ในการปฏิบัติ
จุดแข็งด้านยุทธศาสตร์คือ การมีเป้าหมายและแผนที่ชัดเจน เป็นมาตรฐานทั่วประเทศ เน้นเทคโนโลยี เครือข่าย ความโปร่งใส และการมีส่วนร่วมของประชาชน บางหน่วยงานมีพร้อมด้านกำลังพล	
2. S – Structure	ตัวแปรด้านโครงสร้างในการปฏิบัติ
จุดแข็งด้านโครงสร้างคือ โครงสร้างองค์กรชัดเจน ครอบคลุมพื้นที่ มีการแบ่งงานและสายงานที่ชัดเจน บุคลากรเชี่ยวชาญ	
3. S – Style	ตัวแปรด้านรูปแบบการบริหารในการปฏิบัติ
จุดแข็งด้านรูปแบบการบริหารในการปฏิบัติคือ องค์กรมีระบบการจัดการทรัพยากรบุคคลและประเมินผลงานที่ดี มีระบบสารสนเทศเพื่อการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ และมีรูปแบบการทำงานที่ยืดหยุ่น พัฒนาสม่ำเสมอ สามารถทำงานเชิงรุก สร้างเครือข่ายอำนวยความสะดวกและความยุติธรรมแก่ประชาชน รวมถึงมีระบบรองรับการปฏิบัติงานที่เชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่นได้	
4. S – System	ตัวแปรด้านระบบการในปฏิบัติ
จุดแข็งด้านระบบการปฏิบัติคือ องค์กรมีระบบฐานข้อมูลติดตามปัญหาเสพติด มีการกำกับดูแลจากหน่วยงานภายนอก มีระบบควบคุม ตรวจสอบ เรงรัดคดี และควบคุมภายในที่ดี อีกทั้งมีการประเมินผลงานตามมาตรฐานพร้อมคู่มือปฏิบัติงาน ทำให้ระบบการทำงานมีประสิทธิภาพสูง	
5. S – Staff	ตัวแปรด้านบุคลากรในการปฏิบัติ
จุดแข็งด้านบุคลากรคือ บุคลากรมีความรู้ความสามารถสูง มีการอบรมสม่ำเสมอ และมีจิตใจในการบริการ	

6. S – Skill ตัวแปรด้านทักษะและองค์ความรู้ในการปฏิบัติ

จุดแข็งด้านทักษะและองค์ความรู้คือ มีความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานจริง โดยเฉพาะด้านการสืบสวนคดีไซเบอร์ คดีการเงิน และธุรกรรมซับซ้อน

7. S - Shared value ตัวแปรเรื่องค่านิยมร่วมในการปฏิบัติ

จุดแข็งด้านค่านิยมร่วมในการปฏิบัติคือ องค์กรมีค่านิยมร่วมที่ชัดเจน ถ่ายทอดจากผู้บริหารสู่เจ้าหน้าที่ และเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งหน่วยงาน รวมถึงมีการประกาศเรื่องการไม่รับของขวัญ การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และการยึดถือค่านิยมเป็นรากฐานวัฒนธรรมองค์กรอย่างสม่ำเสมอ

2) จุดอ่อน (W : Weakness)

1. S – Strategy ตัวแปรด้านยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ ในการปฏิบัติ

จุดอ่อนด้านยุทธศาสตร์/กลยุทธ์คือ หน่วยงานยึดหลักเกณฑ์ตายตัวทำให้ปรับเปลี่ยนวิธีการแก้ปัญหาเฉพาะกรณีได้ยาก ส่งผลต่อการปรับตัวต่ออาชญากรรมรูปแบบใหม่ และทำให้ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ไม่บรรลุเป้าหมาย รวมถึงการลงพื้นที่และอำนวยความสะดวกประชาชนที่เพิ่มภาระงานและอาจทำให้การดำเนินงานล่าช้า

2. S – Structure ตัวแปรด้านโครงสร้างในการปฏิบัติ

จุดอ่อนด้านโครงสร้างคือ ผู้บังคับบัญชาอาจเปลี่ยนแปลงข้อเสนอโดยไม่สอบถามข้อมูล ทำให้โครงสร้างองค์กรที่ใหญ่และเป็นแบบทหารขาดความยืดหยุ่นในการตั้งหน่วยงานสำหรับคดีเฉพาะทาง

3. S – Style ตัวแปรด้านรูปแบบการบริหารในการปฏิบัติ

จุดอ่อนด้านรูปแบบการบริหารคือ การสื่อสารนโยบายจากผู้นำสู่ระดับปฏิบัติยังไม่ทั่วถึงและไม่ต่อเนื่อง

4. S – System ตัวแปรด้านระบบการในปฏิบัติ

จุดอ่อนด้านระบบการปฏิบัติคือ ขาดระบบบูรณาการข้อมูลและงบประมาณในการขับเคลื่อนงานกับหน่วยงานภายนอก รวมถึงเครือข่ายที่มีอยู่ยังขาดความเข้มแข็งหรือแรงจูงใจ นอกจากนี้ แม้จะมีระบบเทคโนโลยี แต่ระบบไม่เชื่อมโยงกัน และขาดงบประมาณสนับสนุนต่อเนื่อง ทำให้การบูรณาการในบางพื้นที่ยังไม่ทั่วถึง

5. S – Staff ตัวแปรด้านบุคลากรในการปฏิบัติ

จุดอ่อนด้านบุคลากรคือ บุคลากรไม่เชื่อมั่นในการบริหารงานและมีจำนวนไม่เพียงพอหรือไม่สอดคล้องกับภาระงาน พื้นที่ และจำนวนประชาชน อีกทั้งยังเกิดปัญหาสมองไหลเนื่องจากความซับซ้อนของปัญหาและขาดแรงจูงใจ เช่น การไปช่วยราชการที่หน่วยงานอื่น ภาพลักษณ์ของบุคลากรบางคนส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์องค์กร และองค์ความรู้บุคลากรยังไม่ครอบคลุมทุกภารกิจสำคัญ

6. S – Skill ตัวแปรด้านทักษะและองค์ความรู้ในการปฏิบัติ

จุดอ่อนด้านทักษะและองค์ความรู้คือ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในข้อกำหนดของหน่วยงานอื่น ขาดความสามารถหลักเฉพาะทาง และยังขาดทักษะในการปฏิบัติงานเนื่องจากลักษณะงานมีรายละเอียดปลีกย่อยมาก

7. S - Shared value ตัวแปรเรื่องค่านิยมร่วมในการปฏิบัติ

จุดอ่อนด้านค่านิยมร่วมในการปฏิบัติคือ ประชาชนเชื่อถือข้อมูลจากสื่อออนไลน์ เช่น Google มากกว่าตัวบทกฎหมาย การปลูกฝังจิตสำนึกและค่านิยมในองค์กรยังไม่เป็นระบบ และเครื่องมืออุปกรณ์ล้าสมัย

2.2 ปัจจัยภายนอก

ปัจจัยภายนอก : พิจารณาจาก โอกาส (O : Opportunities) และ อุปสรรค (T : Threats) ได้วิเคราะห์โดยนำหลักการ PEST + Model ซึ่งประกอบด้วย 7 มิติ ดังนี้

1. P – Political	มิติทางการเมือง เช่น ระบบการเมือง รูปแบบการปกครอง
2. E – Economic	มิติทางเศรษฐกิจ เช่น การค้า การลงทุน การดำเนินธุรกิจ สภาพเศรษฐกิจ
3. S – Social	มิติทางสังคม เช่น วิถีชีวิต ความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศาสนา
4. T – Technology	มิติทางเทคโนโลยี เช่น ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีนวัตกรรมต่าง ๆ
5. L – Legal	มิติทางกฎหมาย เช่น รัฐธรรมนูญ พ.ร.บ. กฎหมาย/ระเบียบที่เกี่ยวข้อง
6. I – International	มิติทางด้านต่างประเทศ เช่น ข้อกำหนดของสากลความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
7.G - Government	มิติทางด้านนโยบายรัฐบาล/ระบบราชการ

1) โอกาส (O : Opportunities)

1. P – Political (มิติทางการเมือง)

ประเทศไทยมีความพยายามในการผลักดันกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมดิจิทัล รวมถึงส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศอย่างต่อเนื่อง รัฐบาลให้การสนับสนุนเชิงนโยบายเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรม และเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ได้อย่างเสรี

2. E – Economic (มิติทางเศรษฐกิจ)

สภาพเศรษฐกิจที่ถดถอยส่งผลให้เกิดคดีอาชญากรรมเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะคดีในด้านเศรษฐกิจ ทำให้ภารกิจในการสอบสวนต้องมีความเข้มข้นและรวดเร็วยิ่งขึ้น เพื่อรับมือกับความท้าทายที่เพิ่มขึ้นในยุคปัจจุบัน

3. S – Social (มิติทางสังคม)

องค์กรได้นำคำสอนทางศาสนาเข้ามาช่วยในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ซึ่งเป็นแนวทางที่ได้รับการยอมรับจากประชาชน ขณะเดียวกัน ประชาชนยังให้ความร่วมมืออย่างดีในการแจ้งเบาะแสและร้องเรียน เสริมสร้างภาพลักษณ์ขององค์กรให้มีความโปร่งใสและได้รับความเชื่อมั่นจากสังคมอย่างต่อเนื่อง

4. T – Technology (มิติทางเทคโนโลยี)

มีการพัฒนาและเชื่อมโยงระบบงานร่วมกับหน่วยงานภายนอกเพื่อเพิ่มความสะดวกในการดำเนินงาน เทคโนโลยีสมัยใหม่ยังมีบทบาทสำคัญในการยกระดับประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่ในทุกมิติให้ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

5. L – Legal (มิติทางกฎหมาย)

กฎหมายมีการควบคุมและรักษามาตรฐานในการประกอบวิชาชีพด้านกฎหมาย ในคดีอาญาผู้เสียหายสามารถดำเนินคดีด้วยตนเองผ่านการจ้างทนายความ และการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องช่วยให้การสอบสวนคดีพิเศษมีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดเพื่อควบคุมปัญหาของสังคม

6. I – International (มิติด้านต่างประเทศ)

องค์กรมีเครือข่ายความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกประเทศในการปราบปรามอาชญากรรมคดีพิเศษ โดยเฉพาะความร่วมมือกับประเทศในภูมิภาคอาเซียนและระดับนานาชาติ ซึ่งช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการกับอาชญากรรมข้ามพรมแดน

7. G – Government (มิติด้านนโยบายรัฐบาล/ระบบราชการ)

รัฐบาลมีนโยบายที่สนับสนุนการดำเนินงานกระบวนการยุติธรรม ซึ่งสอดคล้องกับภารกิจของสำนักงานยุติธรรมจังหวัด และยังผลักดันแผนปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมควบคู่ไปกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ นอกจากนี้ ยังมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเครือข่ายต่างๆ อย่างเข้มแข็ง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการประชาชน

2) อุปสรรค (T : Threats)

1. P – Political (การเมือง)

กระบวนการยุติธรรมได้รับผลกระทบจากการเมือง ทั้งในด้านการแทรกแซง การเปลี่ยนแปลงนโยบายที่ไม่ต่อเนื่อง และการร้องเรียนผ่านสื่อ ซึ่งบั่นทอนความเชื่อมั่นของประชาชน แม้มีการเปิดรับความคิดเห็นและผลักดันกฎหมายใหม่ แต่ยังคงเผชิญแรงกดดันจากผลประโยชน์ทางการเมือง

2. E – Economic (เศรษฐกิจ)

เศรษฐกิจที่ชะลอตัวส่งผลให้คดีเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะคดีเศรษฐกิจที่ต้องใช้ความเชี่ยวชาญเฉพาะ ขณะที่หน่วยงานยังขาดบุคลากรเพียงพอ และบางข้อกฎหมายระหว่างประเทศไม่สอดคล้องกับบริบทไทย กลายเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน

3. S – Social (สังคม)

ปัญหาอาชญากรรม ความยากจน และโซเชียลมีเดียส่งผลให้เกิดความเข้าใจผิดในกระบวนการยุติธรรม

4. T – Technology (เทคโนโลยี)

บางหน่วยงานยังขาดความพร้อมในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและแก้ไขปัญหาในการกระทำความผิด

5. L – Legal (กฎหมาย)

กฎหมายหลายฉบับยังล้าหลัง ไม่สอดคล้องกับเทคโนโลยีใหม่และซับซ้อนในการปฏิบัติ ทำให้ประชาชนบางส่วนเข้าใจกฎหมายผิดจากข้อมูลในโลกออนไลน์

6. I – International (ต่างประเทศ)

อาชญากรรมข้ามชาติเพิ่มความซับซ้อนในการสืบสวน แม้มีความร่วมมือกับอาเซียนและนานาชาติ แต่การบังคับใช้ยังมีข้อจำกัด ทั้งด้านกฎหมายและทรัพยากร

7. G – Government (นโยบายรัฐ/ระบบราชการ)

นโยบายรัฐขาดการนำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง อันเกิดจากการขาดเสถียรภาพทางการเมือง และภารกิจซ้ำซ้อนของหน่วยงานต่างๆ เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการบูรณาการและสร้างประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

2.3 การวิเคราะห์กลยุทธ์ด้วยวิธีการ TOWS Matrix

เป็นเครื่องมือสำคัญในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ที่องค์กรสามารถใช้เพื่อปรับตัวและเติบโตในตลาดที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ด้วยการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคามขององค์กร TOWS Matrix จึงเป็นขั้นตอนต่อยอดจาก SWOT Analysis ช่วยให้เราสามารถสร้างกลยุทธ์ที่นำไปสู่การเติบโตและการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยสามารถพิจารณาได้ตามตารางที่ 2.1 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.1 ตารางแสดงการวิเคราะห์ TOWS Matrix

TOWS Matrix	จุดแข็ง (S : Strengths)	จุดอ่อน (W : Weakness)
โอกาส (O : Opportunities)	กลยุทธ์เชิงรุก (SO Strategy)	กลยุทธ์เชิงพัฒนาองค์กร (WO Strategy)
อุปสรรค (T : Threats)	กลยุทธ์ป้องกันเชิงรับ (ST Strategy)	กลยุทธ์เชิงประคอง/ถอย (WT Strategy)

1) กลยุทธ์เชิงรุก (SO Strategies)

มุ่งใช้จุดแข็งของหน่วยงานในพื้นที่เพื่อคว้าโอกาสสำคัญในการพัฒนาและยกระดับกระบวนการยุติธรรมระดับจังหวัดให้มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม และทันสมัย

SO1: พัฒนากฎหมายและกลไกการแก้ไขปัญหาด้านกฎหมายให้ทันสมัยและสอดคล้องกับบริบทพื้นที่

กลยุทธ์นี้มุ่งเน้นการยกระดับการใช้กฎหมายให้ตอบโจทย์ปัญหาในระดับพื้นที่ โดยเฉพาะประเด็นซับซ้อนหรือเฉพาะถิ่นที่กฎหมายกลางอาจไม่สามารถตอบสนองได้อย่างทั่วถึงที่ หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมควรมีบทบาทเชิงรุกในการเสนอปรับปรุงกฎหมาย กำหนดแนวนโยบายระดับจังหวัด หรือแม้กระทั่งสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้งบประมาณด้านสิทธิมนุษยชนและกระบวนการยุติธรรม โดยอาศัยบทบาทของศูนย์ยุติธรรมชุมชนเป็นกลไกหลักในการประสานงานระดับพื้นที่

SO2: เพิ่มประสิทธิภาพและธรรมาภิบาลของกระบวนการยุติธรรมด้วยเทคโนโลยีและการบูรณาการข้อมูล

แนวทางนี้เน้นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการทำงานของหน่วยงานยุติธรรม รวมถึงการเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงาน การใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ สนับสนุนงานวิเคราะห์ และการเสริมสร้างธรรมาภิบาลผ่านระบบตรวจสอบภายในที่ชาญฉลาด ทั้งหมดนี้จะช่วยลดความซ้ำซ้อน เพิ่มความโปร่งใส และเสริมสร้างความเชื่อมั่นจากประชาชน มุ่งปลูกฝังค่านิยมและทัศนคติที่ดีต่อกฎหมายผ่านกิจกรรมและสื่อสารสาธารณะ รวมถึงการนำเสนอภาพลักษณ์ของหน่วยงานรัฐที่ยึดมั่นในหลักนิติธรรม

SO3: ขยายช่องทางการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเท่าเทียมตามหลักสิทธิมนุษยชนผ่านเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

กลยุทธ์นี้เน้นการทำให้กระบวนการยุติธรรมเข้าถึงง่ายและทั่วถึง โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง เช่น ผู้สูงอายุ คนพิการ หรือผู้ที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล รวมถึงกลุ่มผู้กระทำความผิดทางอาญา ซึ่งจะต้องได้รับการปฏิบัติโดยเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และไม่ถูกเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม รวมถึงเครือข่ายท้องถิ่น เช่น ผู้นำชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมีมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนสากล จัดให้มีการอบรมและพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง และสร้างระบบติดตามการปฏิบัติหน้าที่อย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้ รวมถึงใช้ช่องทางดิจิทัลและสื่อสารสนเทศให้เกิดประโยชน์เพื่อเสริมพลังให้ประชาชนสามารถปกป้องสิทธิของตนเองได้มากขึ้น

2) กลยุทธ์เชิงพัฒนา (WO Strategies)

ใช้โอกาสจากการเปลี่ยนแปลงภายนอกและแนวโน้มที่เอื้อต่อการพัฒนาเพื่อแก้ไขจุดอ่อนภายในระบบยุติธรรมระดับจังหวัดให้เข้มแข็ง ยืดหยุ่น และทันสมัย

WO1: พัฒนากลไกทางกฎหมายและมาตรการทางเลือกที่ทันสมัยและตอบโต้ภัยสังคม

กลยุทธ์นี้มุ่งเน้นการเสริมจุดอ่อนด้านกลไกกฎหมายและวิธีการยุติข้อพิพาทที่ยังไม่ครอบคลุมหรือล่าช้า โดยอาศัยโอกาสจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายทั้งระบบ รวมถึงความร่วมมือจากภาคประชาชนในการออกแบบกลไกที่ตอบโจทย์บริบทของแต่ละพื้นที่ เช่น การปรับปรุงกฎหมายแพ่งหรือวิธีพิจารณาความอาชญากรรม การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทออนไลน์ หรือระบบอนุญาโตตุลาการในชุมชน เพื่อให้การจัดการคดีมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และเป็นธรรมยิ่งขึ้น

WO2: ปรับปรุงโครงสร้างองค์กร พัฒนาศักยภาพบุคลากร ด้านสิทธิมนุษยชน

กลยุทธ์นี้เน้นการแก้ไขจุดอ่อนเชิงโครงสร้าง ปัญหาด้านสิทธิมนุษยชนและระบบภายในองค์กรยุติธรรม เช่น ความล่าช้าในการประสานงานหรือความไม่ชัดเจนในบทบาทของแต่ละฝ่าย ด้วยการลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็น เสริมสร้างความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนแก่บุคลากร พัฒนาระบบการสื่อสารภายในและระหว่างองค์กร พร้อมทั้งพัฒนาศักยภาพบุคลากรและมีการบูรณาการกับภาคีเครือข่ายต่างๆ ด้วยการจัดอบรมที่เน้นภาคปฏิบัติ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างพื้นที่ ทำให้กระบวนการยุติธรรมในจังหวัดสามารถขับเคลื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

WO3: ยกระดับกระบวนการยุติธรรมและการเรียนรู้กฎหมายด้วยเทคโนโลยี

กลยุทธ์นี้ใช้โอกาสจากพัฒนาการด้านเทคโนโลยี โดยเฉพาะระบบดิจิทัลและการบริการออนไลน์ มาเสริมจุดอ่อนเรื่องการเข้าถึงบริการและประสิทธิภาพการให้บริการ เช่น การจัดทำระบบยุติธรรมเคลื่อนที่ผ่านแอปพลิเคชัน การยื่นคำร้องหรือคำขอผ่านออนไลน์ การสื่อสารระหว่างหน่วยงานโดยใช้แพลตฟอร์มกลาง รวมถึงการบูรณาการข้อมูลจากหลายหน่วยงานเพื่อให้บริการแบบเบ็ดเสร็จ ซึ่งทั้งหมดจะช่วยให้ประชาชนสามารถเข้าถึงความยุติธรรมได้สะดวก ทั่วถึง และเป็นธรรมมากขึ้น นอกจากนี้ต้องเสริมสร้างความเข้าใจในกฎหมายของประชาชน ด้วยการสร้างระบบการเรียนรู้กฎหมายที่เข้าถึงง่าย ใช้ภาษาที่ประชาชนเข้าใจได้จริง พร้อมกับการปลูกฝังค่านิยมองค์กรและสังคมที่ยึดถือกฎหมายเป็นหลัก เช่น ความซื่อสัตย์ การเคารพสิทธิผู้อื่น และการรู้จักใช้กระบวนการยุติธรรมอย่างเหมาะสม โดยใช้เทคโนโลยีสื่อสารสมัยใหม่และกระแสนวัตกรรมในเรื่องสิทธิ เสรีภาพ และความเป็นธรรมที่เกิดขึ้นในสังคมออนไลน์

3) กลยุทธ์ป้องกันเชิงรับ (ST Strategies)

ใช้จุดแข็งที่มีอยู่ในระบบยุติธรรมจังหวัดเพื่อรับมือกับอุปสรรคหรือภัยคุกคามจากภายนอกที่อาจกระทบต่อความน่าเชื่อถือ ความเป็นธรรม และประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

ST1: เสริมสร้างกลไกในระบบยุติธรรมภายในองค์กรเพื่อป้องกันการแทรกแซงจากภายนอก

กลยุทธ์นี้ใช้จุดแข็งด้านการมีโครงสร้างองค์กรที่ชัดเจนและระบบกำกับดูแลที่เริ่มเป็นรูปธรรม มาสร้างเกราะป้องกันการแทรกแซงทางการเมืองหรือผลประโยชน์เฉพาะกลุ่ม โดยเน้นการพัฒนาเกณฑ์การทำงานที่เป็นกลาง โปร่งใส และตรวจสอบได้ ลดปัญหาคอร์รัปชัน รวมถึงเสริมความเป็นอิสระขององค์กรยุติธรรมระดับจังหวัดให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมั่นคง มุ่งเน้นด้านความรู้ทางกฎหมายและเครือข่ายความร่วมมือภายในประเทศ ในการพัฒนากลไกทางกฎหมาย เครื่องมือสืบสวน และระบบสนับสนุนการดำเนินคดีให้สามารถรับมือกับปัญหาดังกล่าวได้ทันเวลาที่ เช่น อาชญากรรมไซเบอร์ การฟอกเงิน หรือคดีที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี

ST2: พัฒนาเครือข่ายและระบบข้อมูลเพื่อจัดการคดีที่มีความซับซ้อนในกระบวนการยุติธรรม

กลยุทธ์นี้อาศัยจุดแข็งด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมในพื้นที่ เพื่อสร้างระบบฐานข้อมูลร่วม และพัฒนาระบบในการจัดการคดีที่มีมิติหลายด้าน เช่น คดีสิ่งแวดล้อม คดีแรงงาน หรือ คดีทุจริต โดยให้ข้อมูลเชื่อมโยงกันอย่างปลอดภัย ครอบคลุม และนำไปใช้สนับสนุนการวินิจฉัยอย่างเป็นธรรม

ST3: ส่งเสริมมาตรการยุติข้อพิพาทนอกกระบวนการศาลและสิทธิมนุษยชน

เพื่อบรรเทาภาระของระบบศาลและเสริมสิทธิของประชาชนในการเลือกช่องทางยุติข้อพิพาทที่เหมาะสม กลยุทธ์นี้ใช้ความพร้อมด้านบุคลากรและความรู้ที่มีอยู่ พัฒนาระบบไกล่เกลี่ย สมานฉันท์ และอนุญาโตตุลาการในระดับท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็ง ควบคู่ไปกับการวางหลักเกณฑ์ที่คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน

4) กลยุทธ์ป้องกันเชิงประคองหรือถอย (WT Strategies)

ใช้แนวทางแบบประมัดระวังเพื่อแก้ไขจุดอ่อนภายในองค์กรควบคู่กับการป้องกันผลกระทบจากอุปสรรคภายนอกที่อาจซ้ำเติมปัญหา

WT1: พัฒนาองค์ความรู้ด้านกฎหมายและสิทธิมนุษยชนแก่เจ้าหน้าที่และประชาชน

เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของบริบทสังคม และลดความเสี่ยงจากการละเมิดสิทธิอันเกิดจากความไม่รู้เรื่องเกี่ยวกับกฎหมายและสิทธิมนุษยชนของเจ้าหน้าที่ กลยุทธ์นี้เสนอให้สร้างระบบการพัฒนาองค์ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ทุกระดับ โดยเฉพาะในเรื่องสิทธิมนุษยชน กฎหมายใหม่ๆ ควบคู่กับการจัดหลักสูตรกฎหมายพื้นฐานสำหรับประชาชน ในชุมชนเป็นไปตามแนวโน้มของต่างประเทศ สร้างกลไกเพื่อลดปัญหาคอร์รัปชัน

WT2: พัฒนาระบบการจัดการทรัพยากรภายใน

กลยุทธ์นี้เน้นการจัดระเบียบข้อมูล บุคลากร และทรัพยากรภายในให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น การใช้ระบบจัดเก็บข้อมูลกลาง การวางแผนการใช้ทรัพยากรระยะยาว และการปรับสมดุลภาระงานของบุคลากร เพื่อป้องกันความซ้ำซ้อนและลดความสูญเสียจากข้อจำกัดด้านงบประมาณหรือกำลังคน

WT3: เสริมสร้างศักยภาพและสร้างความร่วมมือในการใช้มาตรการยุติข้อพิพาททางเลือก

เนื่องจากบางพื้นที่ยังขาดผู้เชี่ยวชาญหรือระบบสนับสนุนด้านการไกล่เกลี่ยหรืออนุญาโตตุลาการ จึงเน้นการฝึกอบรมให้บุคลากรมีทักษะในการใช้มาตรการยุติข้อพิพาททางเลือกและมีความเป็นกลาง พร้อมกับสร้างเครือข่าย

ความร่วมมือและการประสานงานระหว่างหน่วยงานเครือข่าย เช่น คณะกรรมการยุติธรรมจังหวัด กลุ่มปฏิบัติการร่วม หรือระบบส่งต่อคดีที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้การทำงานเกิดความต่อเนื่องและเกิดพลังร่วมในการขับเคลื่อน

WT4: พัฒนาความพร้อมในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและบริบทใหม่

เพื่อลดความเสี่ยงจากการปรับตัวไม่ทันในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง เช่น ภัยพิบัติ โรคระบาด หรือการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมายฉบับล้น กลยุทธ์นี้เสนอให้สร้างแผนฉุกเฉิน การฝึกซ้อมสถานการณ์จำลอง และระบบติดตามการเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบายหรือเทคโนโลยี เพื่อเตรียมความพร้อมทั้งในเชิงคน ระบบ และการตัดสินใจ

2.4 การวิเคราะห์ตัวชี้วัด ตามแนวคิด OKR (Objective and Key Results)

OKR หรือ Objective and Key Results โดย O (Objective) หมายถึง วัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย และ KR (Key Results) หมายถึง ตัววัดผลที่จะทำให้เป้าหมายเป็นจริง โดยสามารถพิจารณาได้ตามตารางที่ 2.2 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.2 ตารางแสดงการวิเคราะห์ตัวชี้วัด ตามแนวคิด OKR (Objective and Key Results)

เป้าหมาย	KR1	KR2	KR3	KR4	KR5
มิติการบริหารงานที่ 1 การสร้างความเป็นธรรมตามกฎหมาย					
เป้าหมายที่ 1 การมีกฎหมาย ที่ดี (จำเป็น ทันสมัย สอดคล้องกับ บริบทของ สังคม)	หน่วยงานยุติธรรม ระดับจังหวัดให้ ข้อเสนอแนะเพื่อ นำไปปรับปรุง กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือนโยบายที่ เกี่ยวข้อง ไม่น้อย กว่า 3 เรื่อง ภายใน 3 ปี				
เป้าหมายที่ 2 การบังคับใช้ กฎหมายตาม เจตนารมณ์	ดำเนินการฝึกซ้อม สถานการณ์จำลอง ในพื้นที่ ไม่น้อยกว่า 2 ครั้งต่อปี	มีการจัดอบรมหรือ เผยแพร่ความรู้ เกี่ยวกับกฎหมาย ใหม่แก่เจ้าหน้าที่ ไม่น้อยกว่า 2 ครั้ง ต่อปี	จัดโครงการคลินิก กฎหมายเคลื่อนที่ อย่างน้อย 12 ครั้ง ต่อปี	จัดกิจกรรมอบรม ให้ความรู้ด้านสิทธิ และช่องทางการ คุ้มครองสิทธิให้แก่ กลุ่มเปราะบาง ไม่น้อยกว่า 12 ครั้ง ต่อปี ติดตามและ ประเมินผลการ ดำเนินการอย่าง เป็นระบบ อย่าง น้อย 2 ฉบับต่อปี	ตั้ง “หน่วยเฝ้าระวัง สิทธิ” (Justice Watch) ในพื้นที่ อำเภอ และ ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ และอาสาสมัคร อย่างน้อย 70% ของทั้งจังหวัด
เป้าหมายที่ 3 การสร้าง วัฒนธรรม เคารพกฎหมาย	องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ จัดให้มีการส่งเสริม การเข้าถึง กระบวนการ ยุติธรรมและสิทธิ	พัฒนาหลักสูตร “กฎหมายพื้นฐาน และสิทธิมนุษยชน ในชีวิตประจำวัน” อย่างน้อย 1	จัดกิจกรรมอบรม ให้ความรู้ด้านสิทธิ และช่องทางการ คุ้มครองสิทธิให้แก่ กลุ่มเปราะบาง ไม่น้อยกว่า 12 ครั้ง ต่อปี	มีการจัดอบรมหรือ เผยแพร่ความรู้ เกี่ยวกับกฎหมาย ใหม่แก่เจ้าหน้าที่ ไม่น้อยกว่า 2 ครั้ง ต่อปี	

เป้าหมาย	KR1	KR2	KR3	KR4	KR5
	มนุษยชน อย่างน้อย 10 องค์การต่อปี	หลักสูตร ภายใน 1 ปี	ต่อปี ติดตามและประเมินผลการดำเนินการอย่างเป็นระบบ อย่างน้อย 2 ฉบับต่อปี		
มิติการบริหารงานที่ 2 การพัฒนากระบวนการยุติธรรมตามมาตรฐานสากล					
เป้าหมายที่ 1 การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างรวดเร็ว ทัวถึงและเท่าเทียม (Inclusive justice)	ปรับปรุงขั้นตอนภายในองค์กร ยุติธรรมให้ลดความซ้ำซ้อนหรือความล่าช้าได้ไม่น้อยกว่า 30% ภายใน 1 ปี	ส่งเสริมให้ศูนย์ยุติธรรมชุมชนสามารถปฏิบัติภารกิจด้านการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเบื้องต้นและประสานงานคุ้มครองสิทธิได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างน้อย 50% ของจำนวนศูนย์ฯ ภายใน 3 ปี	พัฒนาหลักสูตร “กฎหมายพื้นฐานและสิทธิมนุษยชนในชีวิตประจำวัน” อย่างน้อย 1 หลักสูตร ภายใน 1 ปี	จัดทำฐานข้อมูลกลุ่มเปราะบางที่มีความเสี่ยงในการถูกละเมิดสิทธิ ไม่น้อยกว่า 50% ของพื้นที่เป้าหมาย ภายใน 1 ปี	จัดทำและทบทวนแผนฉุกเฉินของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมในระดับจังหวัด ภายใน 6 เดือน
เป้าหมายที่ 2 การใช้มาตรการที่หลากหลายในการยุติข้อพิพาท	ส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนในพื้นที่ที่ยังขาด อย่างน้อย 50% ของตำบลในจังหวัดภายใน 3 ปี	อบรมเจ้าหน้าที่และอาสาสมัครยุติธรรมระดับชุมชนไม่น้อยกว่า 200 คน ภายใน 3 ปี ให้มีความรู้ด้านไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเบื้องต้นและให้คำปรึกษากฎหมายและสิทธิมนุษยชน	ส่งเสริมให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีช่องทางร้องเรียนและให้คำปรึกษาด้านสิทธิมนุษยชน เช่น Line Official / Facebook / Website / E-mail ให้บริการประชาชน โดยต้องมีการตอบสนองต่อการติดต่อจากประชาชน 100%	หน่วยงานยุติธรรมในจังหวัดมีการใช้ Dashboard วิเคราะห์ข้อมูลคดีที่มีความซับซ้อนและข้อร้องเรียน อย่างน้อย 3 ประเด็นภายในปีแรก	ส่งเสริมให้ศูนย์ยุติธรรมชุมชนสามารถปฏิบัติภารกิจด้านการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเบื้องต้นและประสานงานคุ้มครองสิทธิได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างน้อย 50% ของจำนวนศูนย์ฯ ภายใน 3 ปี

เป้าหมาย	KR1	KR2	KR3	KR4	KR5
เป้าหมายที่ 3 การปฏิบัติต่อ ผู้กระทำผิดบน หลักสิทธิ มนุษยชน	องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ จัดให้มีการส่งเสริม การเข้าถึง กระบวนการ ยุติธรรมและสิทธิ มนุษยชน อย่าง น้อย 10 องค์กรต่อ ปี	อบรมเจ้าหน้าที่ และอาสาสมัคร ยุติธรรมระดับ ชุมชนไม่น้อยกว่า 200 คน ภายใน 3 ปี ให้มีความรู้ด้าน ใกล้เคียงข้อพิพาท เบื้องต้นและให้ คำปรึกษากฎหมาย และสิทธิมนุษยชน	พัฒนาหลักสูตร “กฎหมายพื้นฐาน และสิทธิมนุษยชน ในชีวิตประจำวัน” อย่างน้อย 1 หลักสูตร ภายใน 1 ปี	จัดทำฐานข้อมูล กลุ่มเปราะบางที่มี ความเสี่ยงในการ ถูกละเมิดสิทธิ ไม่ น้อยกว่า 50% ของ พื้นที่เป้าหมาย ภายใน 1 ปี	
มิติการบริหารงานที่ 3 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการบริหารงานยุติธรรม					
เป้าหมายที่ 1 การยกระดับ กลไก การทำงานเชิง เครือข่าย	พัฒนาระบบ ฐานข้อมูลกลางที่ เชื่อมโยงข้อมูล ระหว่างหน่วยงาน ยุติธรรม (ตำรวจ, อัยการ, ศาล, กรม สอบสวนคดีพิเศษ, ศูนย์ยุติธรรมชุมชน ฯลฯ) แล้วเสร็จใน ระดับจังหวัดภายใน 3 ปี	ศูนย์ใกล้เคียงข้อ พิพาทมีระบบ ฐานข้อมูลกลาง เชื่อมโยงกัน ระหว่างหน่วยงาน ในกระบวนการ ยุติธรรมอย่างน้อย 3 หน่วยงาน	ปรับปรุงฐานข้อมูล กลางสำหรับการ จัดการคดีที่มีความ ซับซ้อน ให้สามารถ เชื่อมโยงข้อมูลจาก หน่วยงานยุติธรรม หลัก (ตำรวจ อัยการ ศาล กรม สอบสวนคดีพิเศษ ฯลฯ) ได้อย่าง ปลอดภัยภายใน 1 ปี	หน่วยงานยุติธรรม ในจังหวัดมีการใช้ Dashboard วิเคราะห์ปัญหาเชิง พื้นที่เพื่อกำหนด นโยบายเชิงรุก อย่างน้อย 3 ประเด็นภายในปี แรก	
เป้าหมายที่ 2 การบริหารงาน ยุติธรรมตาม หลัก ธรรมาภิบาล	อบรมความรู้ กฎหมายใหม่ด้าน สิทธิมนุษยชน ธรรมาภิบาล ให้กับ เจ้าหน้าที่ไม่น้อย กว่า 200 คน ภายใน 3 ปี	ประเมินผลความ โปร่งใส (ITA) หน่วยงานยุติธรรม ในจังหวัดไม่น้อย กว่า 50% ได้ระดับ “ดีมาก” หรือ “ดี เยี่ยม” ภายใน 3 ปี			
เป้าหมายที่ 3 การเชื่อมโยง และใช้ ประโยชน์จาก ข้อมูลและ เทคโนโลยี	พัฒนาระบบ ฐานข้อมูลกลางที่ เชื่อมโยงข้อมูล ระหว่างหน่วยงาน ยุติธรรม (ตำรวจ, อัยการ, ศาล, กรม	ให้หน่วยงานจัดทำ สื่อความรู้ด้าน กฎหมายและสิทธิ มนุษยชนที่เข้าใจ ง่าย และเผยแพร่ ผ่านสื่อออนไลน์	จัดตั้งระบบสื่อสาร ภายในองค์กรและ ระหว่างองค์กรผ่าน แพลตฟอร์มดิจิทัล อย่างน้อย 1 ระบบ ที่สามารถใช้งาน	ปรับปรุงฐานข้อมูล กลางสำหรับการ จัดการคดีที่มีความ ซับซ้อน ให้สามารถ เชื่อมโยงข้อมูลจาก หน่วยงานยุติธรรม	

เป้าหมาย	KR1	KR2	KR3	KR4	KR5
	สอบสวนคดีพิเศษ, ศูนย์ยุติธรรมชุมชน ฯลฯ) แล้วเสร็จในระดับจังหวัดภายใน 3 ปี	เช่น Line Official / TikTok / Facebook / YouTube / X / Website / Instagram สำหรับเผยแพร่ความรู้และให้บริการประชาชนอย่างน้อย 10 หน่วยงานใน ของ กพยจ. (นครราชสีมา) ภายใน 1 ปี	ร่วมกันได้ภายใน 6 เดือน	หลัก (ตำรวจ อัยการ ศาล กรมสอบสวนคดีพิเศษ ฯลฯ) ได้อย่างปลอดภัยภายใน 1 ปี	

บทที่ 3

ยุทธศาสตร์กระบวนการยุติธรรม จังหวัดนครราชสีมา

3.1 วิสัยทัศน์

ยุติธรรมเชิงรุก บูรณาการความร่วมมือ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรม และพัฒนาให้ทันสมัย

3.2 พันธกิจ (Missions)

- 3.2.1 พัฒนาระบบกฎหมายและการบังคับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทจังหวัด
- 3.2.2 ส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ และการเคารพกฎหมายของประชาชน
- 3.2.3 เชื่อมโยงข้อมูล กระบวนการ และองค์กรเครือข่ายให้ทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ
- 3.2.4 พัฒนาและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีเพื่อยกระดับกระบวนการยุติธรรมให้สะดวกและทันสมัย
- 3.2.5 ส่งเสริมการใช้มาตรการทางเลือกและการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในกระบวนการยุติธรรม

3.3 ประเด็นยุทธศาสตร์

- 3.3.1 ยุทธศาสตร์ที่ 1 : ยกระดับกฎหมายและการบังคับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของจังหวัด
- 3.3.2 ยุทธศาสตร์ที่ 2 : เสริมสร้างวัฒนธรรมแห่งความเคารพกฎหมายในชุมชน
- 3.3.3 ยุทธศาสตร์ที่ 3 : เพิ่มความเท่าเทียมและประสิทธิภาพในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม
- 3.3.4 ยุทธศาสตร์ที่ 4 : พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือในกระบวนการยุติธรรมแบบบูรณาการ
- 3.3.5 ยุทธศาสตร์ที่ 5 : ใช้ข้อมูลและเทคโนโลยีเพื่อยกระดับระบบงานในกระบวนการยุติธรรม

3.4 รายละเอียดยุทธศาสตร์

- 3.4.1 ยุทธศาสตร์ที่ 1 : ยกระดับกฎหมายและการบังคับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของจังหวัด

3.4.1.1 เป้าหมายที่เกี่ยวข้อง : เป้าหมาย 1, 2

เป้าหมายที่ 1 : การมีกฎหมายที่ดี (จำเป็น ทันสมัย สอดคล้องกับบริบทของสังคม)

เป้าหมายที่ 2 : การบังคับใช้กฎหมายตามเจตนารมณ์

3.4.1.2 กลยุทธ์/แนวทาง

SO1 : พัฒนากฎหมายและกลไกการแก้ไขปัญหาทางกฎหมายให้ทันสมัยและสอดคล้อง

กับบริบทพื้นที่

WO1 : พัฒนากลไกทางกฎหมายและมาตรการทางเลือกที่ทันสมัยและตอบโจทย์สังคม

ST1 : เสริมสร้างกลไกในระบบยุติธรรมภายในองค์กรเพื่อป้องกันการแทรกแซงจาก

ภายนอก

3.4.1.3 ตัวชี้วัดผลลัพธ์ (Key Result)

ที่	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย/ปี		
			70	71	72
1	หน่วยงานยุติธรรมระดับจังหวัดให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและกฎหมาย	เรื่อง	1	1	1
2	การพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่และการสื่อสารกฎหมายสู่ประชาชน	ครั้ง	4	4	4
3	การส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิและระบบยุติธรรมในพื้นที่	ร้อยละ/ฉบับ	70/2	70/2	70/2

3.4.2 ยุทธศาสตร์ที่ 2 : เสริมสร้างวัฒนธรรมแห่งความเคารพกฎหมายในชุมชน

3.4.2.1 เป้าหมายที่เกี่ยวข้อง : เป้าหมาย 3

เป้าหมายที่ 3 : การสร้างวัฒนธรรมเคารพกฎหมาย

3.4.2.2 กลยุทธ์/แนวทาง

WO2 : ปรับปรุงโครงสร้างองค์กร พัฒนาศักยภาพบุคลากร ด้านสิทธิมนุษยชน

WO3 : ยกระดับกระบวนการยุติธรรมและการเรียนรู้กฎหมายด้วยเทคโนโลยี

WT1 : พัฒนาองค์ความรู้ด้านกฎหมายและสิทธิมนุษยชนแก่เจ้าหน้าที่และประชาชน

3.4.2.3 ตัวชี้วัดผลลัพธ์ (Key Result)

ที่	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย/ปี		
			70	71	72
1	การเสริมสร้างความรู้และค่านิยมทางกฎหมายในระดับพื้นที่	หลักสูตร/ครั้ง	1/4	-/4	-/4
2	การมีส่วนร่วมของท้องถิ่นและการเข้าถึงสิทธิของกลุ่มเปราะบาง	แห่ง/ฉบับ	10/2	10/2	10/2

3.4.3 ยุทธศาสตร์ที่ 3 : เพิ่มความเท่าเทียมและประสิทธิภาพในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

3.4.3.1 เป้าหมายที่เกี่ยวข้อง : เป้าหมาย 4, 5, 6

เป้าหมายที่ 4 : การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างรวดเร็ว ทัวถึง และเท่าเทียม

เป้าหมายที่ 5 : การใช้มาตรการที่หลากหลายในการยุติข้อพิพาท

เป้าหมายที่ 6 : การปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดบนหลักสิทธิมนุษยชน

3.4.3.2 กลยุทธ์/แนวทาง

SO3 : ขยายช่องทางการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเท่าเทียมตามหลักสิทธิมนุษยชนผ่านเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

ST3 : ส่งเสริมมาตรการยุติข้อพิพาทนอกกระบวนการศาลและสิทธิมนุษยชน

WT3 : เสริมสร้างศักยภาพและสร้างความร่วมมือในการใช้มาตรการยุติข้อพิพาททางเลือก

3.4.3.3 ตัวชี้วัดผลลัพธ์ (Key Result)

ที่	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย/ปี		
			70	71	72
1	ส่งเสริมประสิทธิภาพของระบบและบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม	ร้อยละ/คน/ครั้ง	30/200/2	40/200/2	50/200/2
2	ส่งเสริมศูนย์ยุติธรรมชุมชน อาสาสมัครและเครือข่ายภาคประชาชนให้มีบทบาทในระบบยุติธรรม	ร้อยละ	50	60	70
3	เสริมความเข้มแข็งของศูนย์ยุติธรรมชุมชนและการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น	ร้อยละ/แห่ง	50/10	60/10	70/10
4	พัฒนาระบบข้อมูลกลุ่มเปราะบาง	ร้อยละ	50	60	70

3.4.4 ยุทธศาสตร์ที่ 4 : พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือในกระบวนการยุติธรรมแบบบูรณาการ

3.4.4.1 เป้าหมายที่เกี่ยวข้อง : เป้าหมาย 7, 8

เป้าหมายที่ 7 : การยกระดับกลไกการทำงานเชิงเครือข่าย

เป้าหมายที่ 8 : การบริหารงานยุติธรรมตามหลักธรรมาภิบาล

3.4.4.2 กลยุทธ์/แนวทาง

ST2 : พัฒนาเครือข่ายและระบบข้อมูลเพื่อจัดการคดีที่มีความซับซ้อนในกระบวนการยุติธรรม

WT4 : พัฒนาความพร้อมในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและบริบทใหม่

3.4.4.3 ตัวชี้วัดผลลัพธ์ (Key Result)

ที่	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย/ปี		
			70	71	72
1	พัฒนาระบบฐานข้อมูลและการใช้เทคโนโลยีในการเชื่อมโยงข้อมูลและวิเคราะห์เชิงพื้นที่	หน่วยงาน/ประเด็น/ครั้ง	3/3/1	3/3/1	3/3/1

ที่	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย/ปี		
			70	71	72
2	ส่งเสริมธรรมาภิบาลและสมรรถนะของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม	คน/ร้อยละ/ระดับ	200/50/ดี	200/50/ดีมาก	200/50/ดีเยี่ยม

3.4.5 ยุทธศาสตร์ที่ 5 : ใช้ข้อมูลและเทคโนโลยีเพื่อยกระดับระบบงานในกระบวนการยุติธรรม

3.4.5.1 เป้าหมายที่เกี่ยวข้อง : เป้าหมาย 9

เป้าหมายที่ 9 : การเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลและเทคโนโลยี

3.4.5.2 กลยุทธ์/แนวทาง

SO2 : เพิ่มประสิทธิภาพและธรรมาภิบาลของกระบวนการยุติธรรมด้วยเทคโนโลยีและ

การบูรณาการข้อมูล

WT2 : พัฒนาระบบการจัดการทรัพยากรภายใน

3.4.5.3 ตัวชี้วัดผลลัพธ์ (Key Result)

ที่	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย/ปี		
			70	71	72
1	พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการเชื่อมโยงข้อมูลและการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ	ระบบ/ประเด็น/ระบบ	1/1/2	1/1/2	1/1/2
2	ส่งเสริมการสื่อสารและบริการประชาชนผ่านช่องทางดิจิทัล	หน่วยงาน/ร้อยละ	10/100	10/100	10/100

3.5 โครงการสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ งบประมาณ แหล่งงบประมาณที่จะใช้ในการขับเคลื่อน

โครงการสำคัญ	ยุทธศาสตร์	งบประมาณ (บาท)	แหล่งงบประมาณ
1. พัฒนาศักยภาพบุคลากรและประชาชน ส่งเสริมความรู้ทางกฎหมายและสิทธิมนุษยชน	1, 2, 3	3,000,000	จังหวัดนครราชสีมา
2. พัฒนากฎหมายและกลไกการแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่	1	1,800,000	จังหวัดนครราชสีมา
3. เสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือและกลไกชุมชน	3, 4	2,500,000	จังหวัดนครราชสีมา
4. พัฒนาและบูรณาการระบบข้อมูลและเทคโนโลยีในการจัดการกระบวนการยุติธรรม	4, 5	4,000,000	กระทรวงยุติธรรม
5. ติดตามประเมินผลและบริหารจัดการโครงการเชิงบูรณาการ	1, 2, 3, 4, 5	1,500,000	จังหวัดนครราชสีมา

3.6 กลไกการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน

3.6.1 คณะกรรมการบริหารและติดตามยุทธศาสตร์ระดับจังหวัด (กพยจ.)

แต่งตั้งคณะกรรมการที่มีตัวแทนจากหน่วยงานยุติธรรมหลักทุกภาคส่วน (ตำรวจ, อัยการ, ศาล, กรมสอบสวนคดีพิเศษ, ศูนย์ยุติธรรมชุมชน ฯลฯ) รวมถึงผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย เทคโนโลยี และการบริหาร ทำหน้าที่กำหนดนโยบายแผนงาน ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์อย่างสม่ำเสมอ ประชุมรายไตรมาส และจัดทำรายงานผลความก้าวหน้าเสนอผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.6.2 การจัดตั้งทีมปฏิบัติการเฉพาะกิจตามยุทธศาสตร์หรือโครงการ

แต่ละยุทธศาสตร์หรือโครงการมีทีมปฏิบัติการระดับพื้นที่รับผิดชอบดำเนินงานจริงและเก็บข้อมูลตัวชี้วัด ทีมนี้ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ประจำและอาสาสมัครที่ได้รับการฝึกอบรมในด้านที่เกี่ยวข้อง เช่น การพัฒนากฎหมาย การส่งเสริมสิทธิ การใช้เทคโนโลยี ฯลฯ

3.6.3 ระบบฐานข้อมูลและแพลตฟอร์มติดตามผล

พัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางสำหรับบันทึกและรายงานข้อมูลตัวชี้วัดทุกยุทธศาสตร์ (ระบบออนไลน์ที่เชื่อมโยงข้อมูลแบบเรียลไทม์) มี Dashboard แสดงผลสถานะและความก้าวหน้าเป็นภาพรวมแบบเข้าใจง่ายสำหรับผู้บริหาร

3.6.4 การรายงานและประเมินผล

ทีมปฏิบัติการรายงานผลการดำเนินงานรายเดือนหรือไตรมาส ผ่านระบบฐานข้อมูล คณะกรรมการบริหารจัดการประชุมติดตามผลและประเมินผลประจำไตรมาส พร้อมกำหนดแนวทางปรับปรุงแก้ไขตามข้อมูลจริง จัดทำรายงานสรุปผลประเมินประจำปี เพื่อใช้ในการวางแผนยุทธศาสตร์ต่อไป

3.6.5 การสื่อสารและมีส่วนร่วมของประชาชน

สร้างช่องทางรับฟังความคิดเห็นและร้องเรียนจากประชาชนผ่านระบบดิจิทัลและศูนย์บริการต่าง ๆ ติดตามและประเมินความพึงพอใจของประชาชนที่ได้รับบริการอย่างต่อเนื่อง เผยแพร่ผลการติดตามในเว็บไซต์จังหวัด รายงานประจำปี สื่อมวลชนหรือเวทีประชาคม ส่งเสริมความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน

บทที่ 4

แนวทางการเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาจังหวัด จังหวัดนครราชสีมา

แผนระดับ 1	ยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม เป้าหมาย กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อโอกาสให้ทุกภาคส่วน เข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ ประเด็น การเสริมสร้างพลังทางสังคม ประเด็นย่อย สร้างสังคมเข้มแข็งที่แบ่งปัน ไม่ทอดทิ้งกัน และมีคุณธรรม		
แผนระดับ 2	ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น พลังทางสังคม เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บท ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมเพิ่มขึ้น แผนย่อยของแผนแม่บท การเสริมสร้างทุนทางสังคม เป้าหมายแผนย่อย ภาคีการพัฒนามีบทบาทในการพัฒนาสังคมมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง แนวทางการพัฒนา การดึงพลังจากภาคส่วนต่างๆ ในทุกระดับของสังคมทั้งภาครัฐภาคเอกชนภาคประชาสังคมชุมชนท้องถิ่นและกลุ่มทางเศรษฐกิจสังคมมาเป็นพลังสังคมร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาสังคมและประเทศให้เกิดความแข็งแกร่งและยั่งยืน	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 วัตถุประสงค์การพัฒนา พลิกโฉมประเทศไทยสู่เศรษฐกิจสร้างคุณค่า สังคมเดินหน้าอย่างยั่งยืน เป้าหมายหลักการพัฒนา การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม แนวทางการพัฒนา ลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมทั้งในเชิงรายได้พื้นที่ความมั่งคั่งและการแข่งขันของภาคธุรกิจด้วยการสนับสนุนช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางและผู้ด้อยโอกาสให้มีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจและจัดให้มีบริการสาธารณะที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมในทุกพื้นที่พร้อมทั้งเพิ่มโอกาสในการแข่งขันของภาคธุรกิจให้เปิดกว้างและเป็นธรรม	นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (2566-2570) - นโยบายและแผนความมั่นคงที่ 1 การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ - นโยบายและแผนความมั่นคงที่ 8 การป้องกันปราบปรามและแก้ไขปัญหายาเสพติด - นโยบายและแผนความมั่นคงที่ 9 การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

แผนระดับ 3

เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค พ.ศ. 2566 - 2570

เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ. 2566 - 2570 “ศูนย์กลางเศรษฐกิจของอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง”

แนวทางการพัฒนา

1. พัฒนาภาคเกษตรด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่มุ่งสู่ฐานเศรษฐกิจชีวภาพที่มีมูลค่าสูง
2. บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอเพื่อรองรับการพัฒนาเมืองและกิจกรรมทางเศรษฐกิจ
3. พัฒนาผลิตภัณฑ์พื้นถิ่นไปสู่มาตรฐานสากลเพื่อสร้างเศรษฐกิจในชุมชน
4. พัฒนาเมืองเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนและเมืองชายแดนรวมทั้งพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (NeEC - Bioeconomy) ให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจหลักของภาค
5. พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวหลักและแหล่งท่องเที่ยวชุมชนให้ได้มาตรฐานเพื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชน
6. ยกระดับคุณภาพชีวิตของคนทุกช่วงวัยให้ได้มาตรฐานและแก้ปัญหาความยากจนให้กับผู้มีรายได้น้อยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

เป้าหมายการพัฒนา
จังหวัด 20 ปี

เป้าหมายการพัฒนาจังหวัดนครราชสีมา ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2566 - 2585)

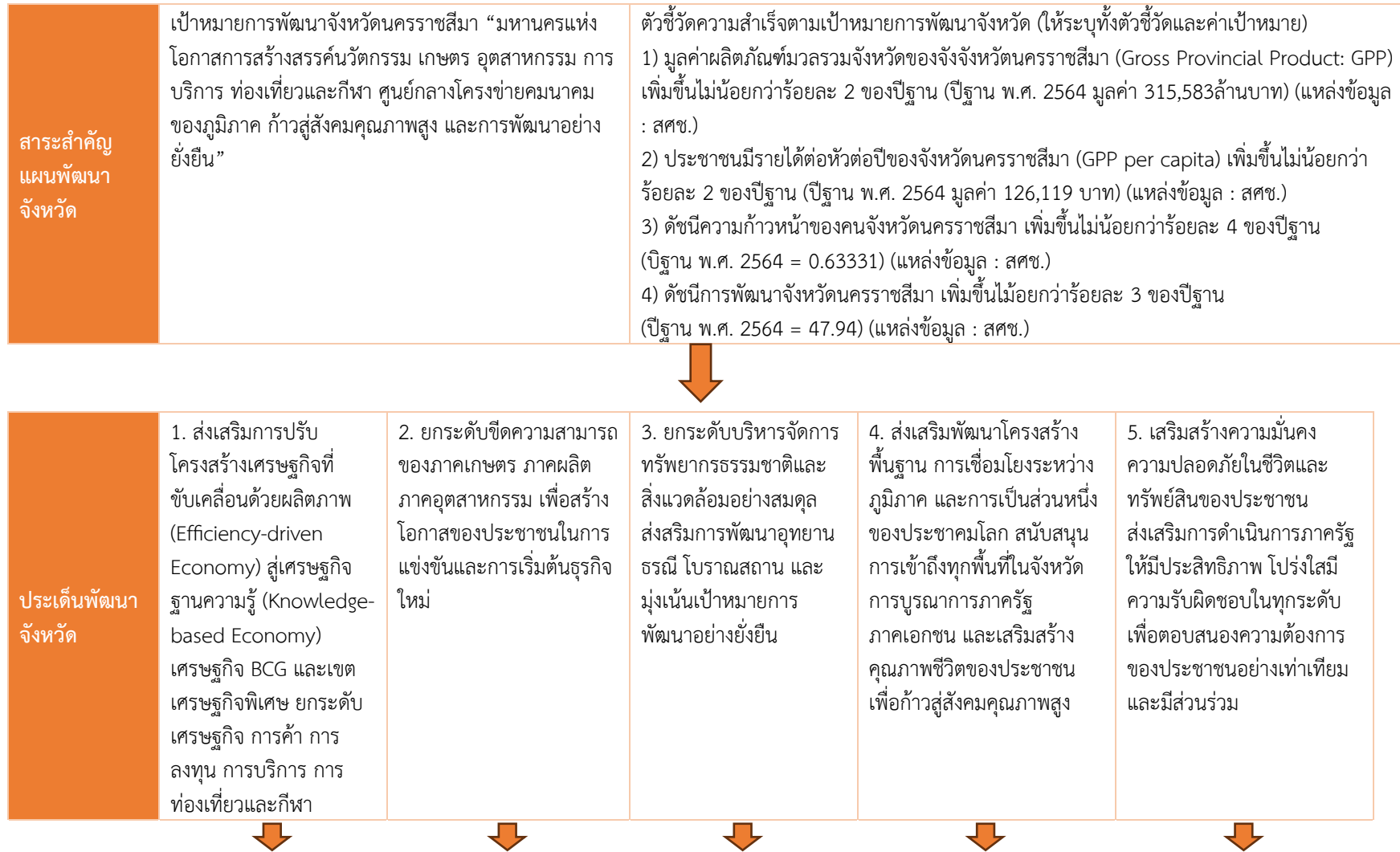
“มหานครแห่งโอกาส และการพัฒนาอย่างยั่งยืน”

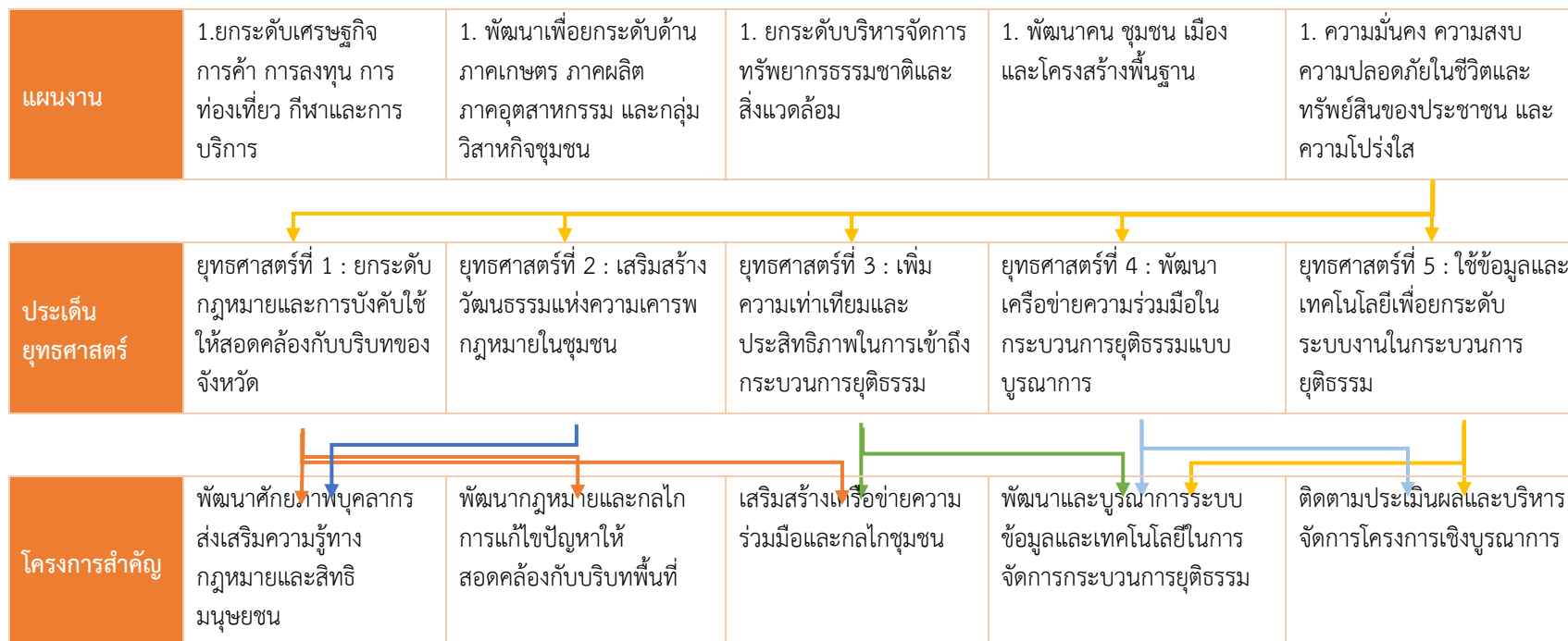
(จังหวัดนครราชสีมามุ่งสู่การเป็นมหานคร (เมืองใหญ่/เมืองสำคัญ) ที่มีความพร้อมทั้งด้านนวัตกรรม การศึกษา สุขภาพ การเกษตร อุตสาหกรรม การท่องเที่ยว และโครงสร้างพื้นฐาน/โครงข่ายคมนาคมเพื่อรองรับการสร้างโอกาสสำหรับประชาชนทุกคน ส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขัน เป็นสังคมที่มีคุณภาพสูง และมีการพัฒนา ต่อ ยอดอย่างยั่งยืน)

ประเด็นการพัฒนาจังหวัดนครราชสีมา ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2566 - 2585)

- 1) ส่งเสริมการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยผลิตภาพ (Efficiency-driven Economy) สู่เศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-based Economy) ที่ใช้ความรู้ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ควบคู่กับภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการพัฒนาสินค้าและบริการ ตลอดจนพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้รองรับการพัฒนาในมิติต่างๆ
- 2) ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร ภาคผลิตและภาคบริการ เพื่อสร้างโอกาสของประชาชน และการเริ่มต้นธุรกิจใหม่ รวมทั้งเป็นพื้นที่การลงทุนสำหรับธุรกิจชั้นนำ
- 3) บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล ส่งเสริมการพัฒนาทุกระดับ เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชน และมุ่งเน้นเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน
- 4) มุ่งเน้นการเป็นจังหวัดที่เป็นศูนย์กลางด้านการเชื่อมโยงระหว่างภูมิภาคและการเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมโลก และสนับสนุนการเข้าถึงทุกพื้นที่ในจังหวัดเพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ
- 5) ส่งเสริมการดำเนินการภาครัฐให้มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส มีความความรับผิดชอบในทุกระดับและตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างเท่าเทียมเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินอย่างมีส่วนร่วม

ตารางที่ 4.1 ตารางแสดงการวิเคราะห์แนวทางการเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาจังหวัด

โครงการสำคัญตามแผน	ความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาจังหวัด	หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก
1. พัฒนาศักยภาพบุคลากรและประชาชน ส่งเสริมความรู้ทางกฎหมายและสิทธิมนุษยชน	เป้าหมายพัฒนาจังหวัดนครราชสีมา ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2566-2585) ข้อที่ 5 ส่งเสริมการดำเนินการภาครัฐให้มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส มีความรับผิดชอบต่อสังคมและตอบสนองความต้องการประชาชนอย่างเท่าเทียมเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินอย่างมีส่วนร่วม สาระสำคัญแผนพัฒนาจังหวัด	สำนักงานยุติธรรมจังหวัดนครราชสีมา
2. พัฒนากฎหมายและกลไกการแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่		สำนักงานยุติธรรมจังหวัดนครราชสีมา
3. เสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือและกลไกชุมชน		สำนักงานยุติธรรมจังหวัดนครราชสีมา

4. พัฒนาและบูรณาการระบบข้อมูลและเทคโนโลยีในการจัดการกระบวนการยุติธรรม	เป้าหมายการพัฒนาจังหวัดนครราชสีมา “มหานครแห่งโอกาสการสร้างสรรค์นวัตกรรม เกษตรอุตสาหกรรม การบริการ ท่องเที่ยวและกีฬา ศูนย์กลางโครงข่ายคมนาคมของภูมิภาค ก้าวสู่สังคมคุณภาพสูง และการพัฒนาอย่างยั่งยืน”	กระทรวงยุติธรรม
5. ติดตามประเมินผลและบริหารจัดการโครงการเชิงบูรณาการ	ประเด็นการพัฒนาจังหวัด ข้อ 5. เสริมสร้างความมั่นคง ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ส่งเสริมการดำเนินการภาครัฐให้มีประสิทธิภาพโปร่งใส มีความรับผิดชอบในทุกระดับ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างเท่าเทียมและมีส่วนร่วม แผนงาน 1. ความมั่นคง ความสงบ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และความโปร่งใส	สำนักงานยุติธรรมจังหวัดนครราชสีมา

